

"תנשא מלכותו"

תוכן ויומן 'ההתוועדות הפתאומית' של כ"ק אדמו"ר שליט"א
מליובאוויטש המלך המשיח - ש"פ נשא, י"ב סיון ה'תנשא

בתוספת הערות וחידושי תורה וקטעים מהספר "בשורת
הגאולה" משיחות ה"דבר מלכות" של חודש סיון ה'תנשא

מזכרת משמחת הנישואין של

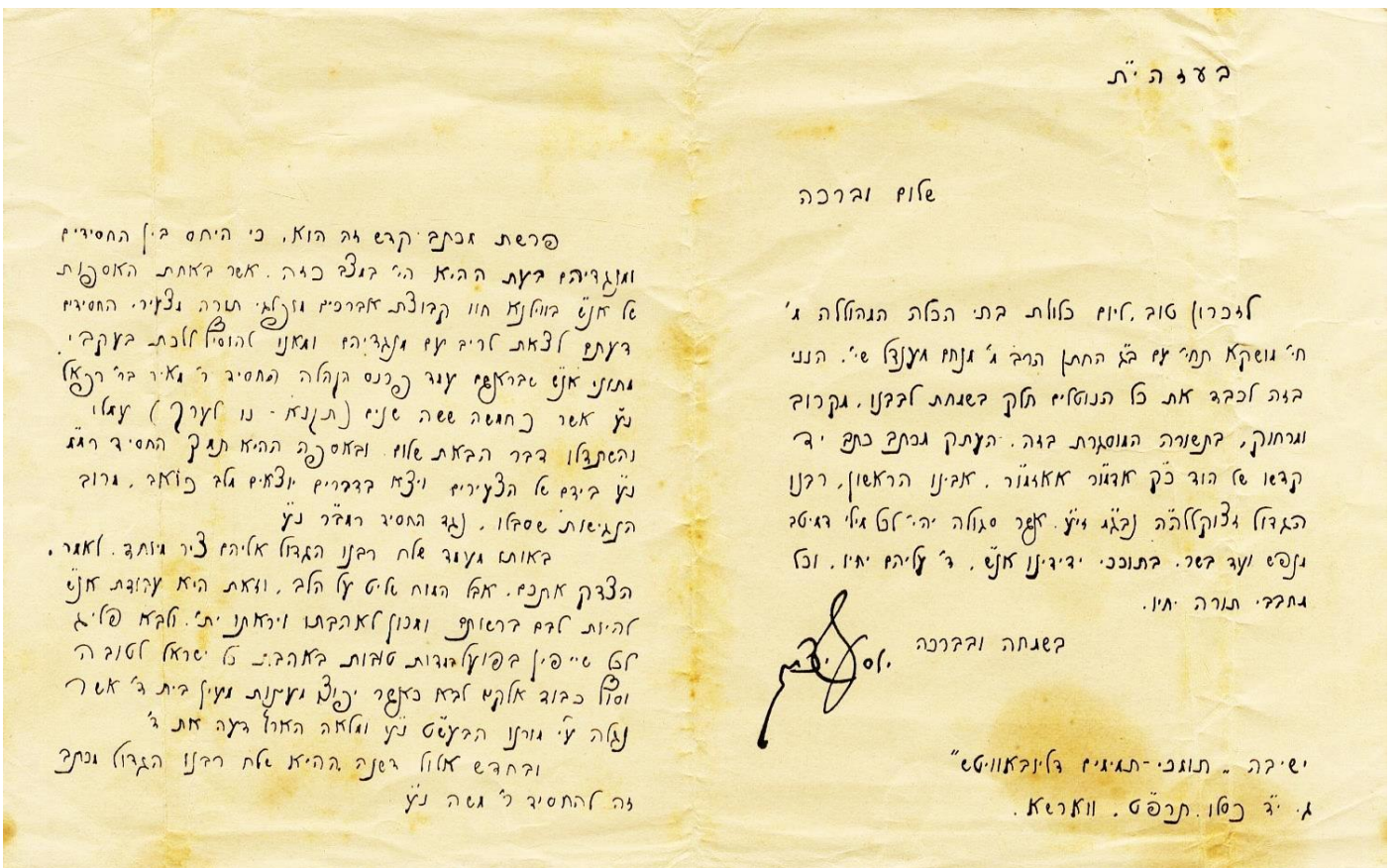
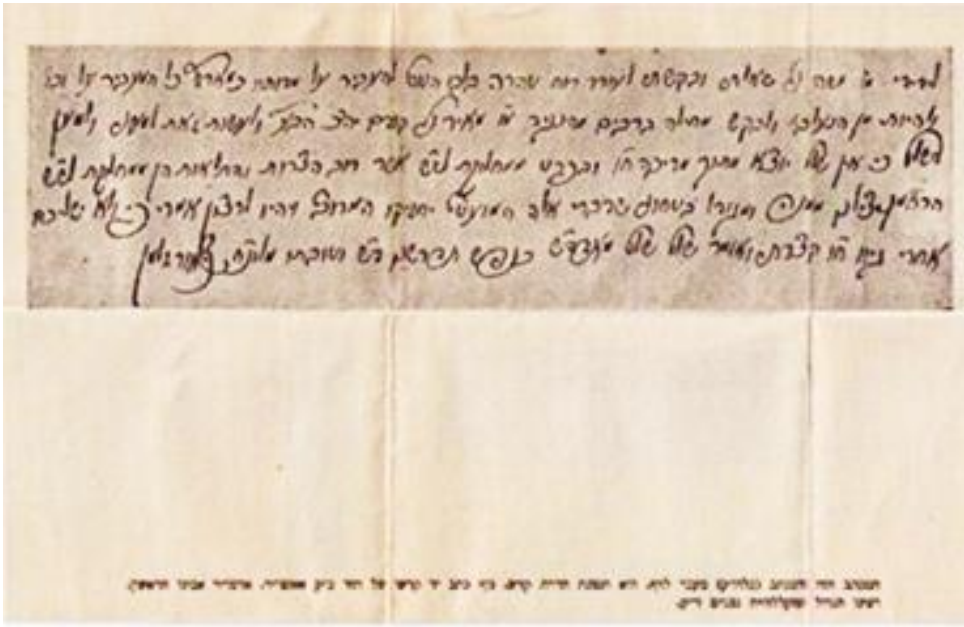
שניאור זלמן ורבקה שיחי' סגל

י"ב סיון ה'תשפ"ד • עיר האבות "באר שבע"

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

צילום התשורה
שחולקה בחתונת
כ"ק אדמו"ר מלך
המשיח שליט"א
והרבנית מרת חיה
מושקא ע"ה ז"ל

כ"ה ה'ת

שלום וברכה

אזכרון טוב ליום כלות בת הנחלת הגדולה ג'
ח' מושקא תמי' על ה' החתן הרב ג' מנחם מענדל ש"י הנב
בזה אכבד את כל הנשואים תוך השמחה והקדוה
ועיון, השמחה הגוססת בזה. הפעם גבתת בת יד
קדשו של הוד כ'ק אדמו"ר אאז"ר. אהינו הראשון. רבנו
הגדול זכור לטוב נבג' יצ' אצ"ר סגולה יהי' א' ג' דיט
נפש ועד הש. בתוכי ידידנו אצ"ר. ב' עליה יאיו. וכל
גדדי תורה יאיו.

השמחה והברכה

ישיבה - תלמידי-תלמידי (בני-אויסט)
ג' י"ד כסלו. תרפ"ט. ווארשא.

פרשת גבתת קרבן זה הוא, כי היחס בין החסידים
ומעריביהו דעת היא ה' דג' כזה. אשר דאמת האסקות
אל אצ"ר בולחצ' חוו קדושת אהרבים וז'א'י תורה נב'וני החסידים
דעתם אצ"ר אר"י ע'ז מעריביהו ונאנו אהוסי' אצ"ר דעתה
נאנו אצ"ר אצ"ר אצ"ר ע'ז רכנס קהלה המסיב ר' אצ"ר ד' ר'א
נ' אשר כחשה ששה שני (ת'נא - נ' אצ"ר) ע'א
והסתב'ו דבר הדאמת אלו. והאסקה ההיא ת'ר' החסיד ר'ג
נ'ז' ב'יש אל ה'ע'ר'וי' וי'צ' ד'ד'ר'ים י'צ'א'ים א'ז פ'א'ר, ג'ר'ד
ה'ע'ר'וי'ת ש'ס'א'ו. (ג'ג המסיב ר'ג'ר נ'ע'
דאומ' גע'וד א'ח ר'פ'ע' הג'ד'ו א'ו'יה' צ'יר ג'ומ'ג. א'א'ר'
ה'צ'ר'ק א'ת'ר'י. א'ח' הג'וד א'וי'ס ע'ל ה'ר'ד. וצ'א'ת היא ע'ר'וד'ת א'נ'ע'
א'ח' ט'י'פ'י'ן ד'פ'ו'ע'ר'וי'בו'ת ש'ח'ו'ת ד'א'ה'ר'ג' ט' י'ט'ר'א' א'ס'וד' ה'
ו'ס'ר'ו כ'ג'וד א'ר'ק'ט א'ד'א כ'א'פ'ר י'ט'ר'ע'ת ג'ע'י'ן ב'ית' ב' א'ט'ר'
נ'ע'ר'ה ע'י' ג'ו'ר'ע'ן ה'ד'ע'ט' נ'ע' ו'א'א'ה הא'לו ד'ע'ה א'ח' ג'
ו'ד'ח'ד'ש א'לו'ו ג'ש'נ'ע' ה'ה'יא א'ח' ר'פ'ע'ן ה'ג'ר'ו' ו'נ'ת'ר'
ז'ה א'ה'ח'ס'יד ר' ג'ט'ה נ'ע'

פתח דבר

אנו מודים לה' יתברך על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו החתן הת' שניאור זלמן שיחיו עם ב"ג הכלה מרת רבקה שתחי' - למזל טוב ובשעה טובה ומוצלחת.

התודה והברכה מובעת בזה לבני משפחתנו, ידידינו ומכרינו שיחיו, אשר הועילו לשמוח איתנו יחדיו ביום שמחת לבנו, ולברך את צאצאינו שיחיו בברכת מזל טוב וחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות.

בשמחה ובטוב לבב ולאות תודה והוקרה, הננו מגישים בזאת 'תשורה' לכל הנוטלים חלק בשמחתנו, מיוסד על הנהגתו הקדושה של הוד כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ נ"ע - שחילק 'תשורה' בחתונת הוד כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א עם ביתו הרבנית הצדקנית מרת חיה מושקא ע"ה ז"ל.

זכות עצומה נפלה בחלקנו בקביעות יום החתונה ליום ג' שהוכפל בו כי טוב - י"ב סיון, סיום ימי התשלומין דחג השבועות, "זמן מתן תורתנו", אשר בו מודגש ביותר ענין הנישואין, כמאמר חז"ל: "ביום חתונתו, זו מתן תורה", כולל ועיקר - שלימות הנישואין דכנסת ישראל והקב"ה - תיכף ומיד ממש בגאולה האמיתית והשלימה, כהמשך המאמר: "וביום שמחת לבו, זה בנין בית המקדש, שיבנה במהרה בימינו אמן".

על כן קיבצנו בתשורה זו כמה ענינים הקשורים ומבטאים את "מהותו של יום", ובפרט מתוך הדגשה על המאורעות הנפלאים שאירעו ביום זה בשנת ה'תנש"א - "שנה שמלך המשיח נגלה בו":

א. לקט קטעים מתוך שיחות ה'דבר מלכות' שנאמרו, הוגהו והופצו ע"י הוד כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א במהלך חודש סיון בשנת ה'תנש"א - כפי שנתפרסמו ונדפסו בספר "בשורת הגאולה".

ב. לקט הערות וחיידושי תורה מאת אבי החתן וידידיו - בהתאם לדברי המלך אודות חשיבות החידוש בתורה ובפרט בקשר עם חג השבועות ושלימותו בי"ב סיון וכ"הכנה (מעין ודוגמא ומביאה בפועל ממש) לקיום היעוד "תורה חדשה מאתי תצא".

ג. יומן מפורט ממאורעות 'ההתוועדות הפתאומית' שערך הרבי שליט"א מלך המשיח ביום זה בשנת ה'תנש"א - ביום הש"ק פרשת נשא לפני שקיעת החמה, יחד עם 'הנחה' מלאה של כל תוכן ההתוועדות, לצד יומן ו'הנחה' נוספת של שיחת מוצאי ט"ו סיון אותה שנה, שחל ביום השלישי פרשת בהעלותך, כמו קביעות חתונה זאת בימי השבוע בשנה זו. תודתנו נתונה ל"מכון להפצת תורתו של משיח" שהמציאו לידנו את השיחות והיומנים, מתוך הספר "דברי משיח".

ובוודאי נזכה שאכן "תנשא מלכותו" של הוד כ"ק אדמו"ר שליט"א מלך המשיח בפועל ממש "בכל העולם כולו" - בהתגלותו המושלמת לעיני כל בשר, בגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומי"ד ממ"ש!

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

משפחות סגל - קאליפא

ימות המשיח, י"ב סיון, סיום ימי התשלומין דחגה"ש זמן מ"ת, ה'תשפ"ד (הי' תהא שנת פלאות דמשיחא).
שנת הע"ה לנשיאותו הנצחית ושנת הקב"ג לחייו הנצחיים של הוד כ"ק אדמו"ר שליט"א מלך המשיח.

קטעים משיחות ה"דבר מלכות"

◆ בשורת הגאולה ◆ חודש סיון ה'תנש"א

כבר סיימו כל עניני העבודה, וסיימו גם "לצחצח הכפתורים" ועומדים הכן לקבלת פני משיח; בשנה זו נתקיימו דברי הילקוט שמעוני "שנה שמלך המשיח נגלה בו כל מלכי אוה"ע מתגרים זה בזה כו' הגיע זמן גאולתכם", ומאז עומדים כבר "בשעה שמלך המשיח בא ("הנה זה בא") . . ומשמיע להם לישראל ואומר ענוים הגיע זמן גאולתכם"; התחדשות והוספה בלימוד התורה מתוך חיות ותענוג, ובמיוחד בלימוד והפצת פנימיות התורה שנתגלתה בתורת החסידות, מעין והכנה לקיום היעוד "תורה חדשה מאתי תצא"

מדובר כמ"פ שע"פ כל הסימנים שבדברי חז"ל אודות אחרית הימים (נוסף על ההודעה הכללית בזמן הגמרא ש"כלו כל הקיצין"), דורנו זה הוא דור האחרון של הגלות ודור הראשון של הגאולה, כפי שהעיד כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו - בקשר ובשייכות להכרזתו הידועה "לא לתר לתשובה לא לתר לגאולה" - שבימיו (לפני עשרות שנים) סיימו כל עניני העבודה, וצריכים רק "לצחצח הכפתורים" ולעמוד הכן לקבלת פני משיח צדקנו, ועאכו"כ לאחרי ריבוי העבודה דהפצת התורה והיהדות והמעיינות חוצה מאז ועד עתה, כולל ובמיוחד השלימות דארבעים שנה (לאחרי הסתלקותו) ש"קאי איניש אדעתי דרבי", "לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע" - בודאי ובודאי שסיימו גם "לצחצח הכפתורים", ועומדים הכן לקבלת פני משיח צדקנו.

וענין זה מודגש ביותר וביותר בשנה זו - שנת ה'תנש"א, שסימנה מרומז בפסוק "תנשא מלכותו" (דקאי על דוד ושלמה, שמלך המשיח הוא מזרעם) בכל העולם כולו, והר"ת שלה "הי' תהא שנת אראנו נפלאות", "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" - מתחיל מה"נפלאות" שכבר ראו (נוסף על אלה שיראו בעתיד, "אראנו") בפועל ובגלוי לעיני כל העמים בשנה זו, שבהם נתקיימו דברי הילקוט שמעוני: "שנה שמלך המשיח נגלה בו כל מלכי אומות העולם מתגרים זה בזה, מלך פרס כו' מלך ערבי כו', ואומר

להם (הקב"ה לישראל) בני אל תתיראו, כל מה שעשיתי לא עשיתי אלא בשבילכם. . הגיע זמן גאולתכם", ומאז (ובפרט בחודש ניסן, חודש הגאולה) עומדים כבר "בשעה שמלך המשיח בא ("הנה זה בא"). . ומשמיע להם לישראל ואומר ענוים הגיע זמן גאולתכם".

. . . והמעשה הוא העיקר:

כיון שיום השבת שלאחרי זמן מ"ת, פרשת נשא, דשנת אראנו נפלאות, הוא הזמן הכי מוכשר ומסוגל להתגלות ד"תורה חדשה מאתי תצא" - מובן שההוראה למעשה בפועל שהזמן גרמא היא בהכנה (מעין ודוגמא ומביאה בפועל ממש) לקיום היעוד "תורה חדשה מאתי תצא".

ובפשטות - התחדשות והוספה בלימוד התורה מתוך חיות ותענוג עד שמחדש חידושים בתורה, הן בנוגע לעצמו, והן בנוגע להפעולה על הזולת, "העמידו תלמידים הרבה", כידוע ש"כל איש ישראל יכול לגלות תעלומות חכמה ולחדש שכל חדש בתורה, הן באגדות הן בנגלה הן בנסתר, כפי בחי' שרש נשמתו, ומחוייב בדבר", כולל ובמיוחד - התחדשות והוספה בלימוד והפצת פנימיות התורה שנתגלתה בתורת החסידות, מעין ודוגמא ו"טעימה" מתורתו של משיח ("טועמי' חיים זכו"), שלכן עי"ז מזרזים וממהרים ופועלים ביאת דוד מלכא משיחא.

(משיחות ש"פ נשא, י"ב סיון תנש"א - "בשורת הגאולה" כה).

דורנו זה - הדור האחרון של הגלות, נעשה הדור הראשון של הגאולה ומעלה כל הדורות שלפני זה; כבר סיימו גם "לצחצח הכפתורים"; "עמדו הכן כולכם" לקבל פני משיח

ובכל זה מתוספת הדגשה יתירה בדורות האחרונים, בעקבתא ועקבתא דעקבתא דמשיחא ובפרט בדורנו זה, הדור האחרון של הגלות. . דוקא העקב שברגל, הדור הכי אחרון, יש בכחו להיות "עולה מאלי" ולהעלות את כל הדורות שלפני זה, עי"ז שהדור האחרון דהגלות נעשה הדור הראשון דהגאולה - הגאולה לכל בני" במשך כל הדורות!

ובפרט שהרועה אהרן הכהן שבדורנו - כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו. . ע"י ה"קול קורא" שלו ד"לאתר לתשובה לאלתר לגאולה", וההכרזה שצריכים רק "לצחצח את הכפתורים", ולאחרי' - ההודעה שכבר סיימו גם את זה, וצריך להיות רק "עמדו הכן כולכם" ללכת לקבל פני משיח צדקנו בגאולה האמיתית והשלימה.

(משיחות ש"פ בהעלותך, י"ט סיון תנש"א - "בשורת הגאולה" כו, תרגום מאידית).

הפצת המעיינות חוצה היתה כבר באופן ד"די והותר"

הפצת המעיינות דפנימיות התורה ("סתים" שבתורה, שעל ידה נעשית האחדות ד"סתים" דישראל עם

"סתים" דקוב"ה) חוצה, עד לחוצה שאין חוצה הימנו, כפי שנתחדש במיוחד בדורנו זה גם ובמיוחד בחצי כדור התחתון (שבו לא הי' הגילוי דמ"ת), שבו נקבע מושבו של נשיא הדור, כ"ק מו"ח אדמו"ר, משה שבדורנו, ומשם מופצים המעיינות בכל קצוי תבל ממש, ובמשך יובל שנים ("עולם"), אשר, ע"י ההוספה בהפצת המעיינות חוצה (שכבר היתה באופן ד"די והותר"), "דע את אלקי אביך", "לדעתך", זוכים תיכף ומיד ל"אותו הזמן . . . (ש)לא יהי' עסק כל העולם אלא לדעת את ה' בלבד, ולפיכך יהיו ישראל חכמים גדולים ויודעים דברים הסתומים וישיגו דעת בוראם כפי כח האדם, שנאמר כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים".

(משיחות ש"פ שלח, מבה"ח תמוז תנש"א - "בשורת הגאולה" כז).

בית המקדש השלישי יתגלה תחילה ב770; "הגיע זמן גאולתכם"

ויש לומר, שכשם שזה בנוגע לכללות ענין הגלות והגאולה, כך הוא גם בנוגע למקום הפרטי שנמצאים בו ב"חצי כדור התחתון" - שהיות שזה ("המקדש מעט") המקום שבו כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו קבע את מקומו, בתור המקור להפצת המעיינות חוצה בכל העולם כולו, הרי דוקא במקום ומקום זה נפעלת הגאולה ובנין בית המקדש השלישי, "מקדש אד' כוננו ידיך",

דאע"פ שמקומו בארץ הקודש, בירושלים עיר הקודש, על הר הקודש - הרי כיון שזה נפעל על ידי "מעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות", ובפרט בסיום זמן הגלות ע"י העבודה ד"פוצו מעינותיך חוצה" - יש כבר במקום זה, ודוקא במקום הזה, את ההכנה המושלמת ל"מקדש אד' כוננו ידיך".

עד שתיכף ומיד נעשה במקום זה הגילוי של "מקדש אד' כוננו ידיך" - שאת זה יכול כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו לתבוע ולהביא לפועל, שלכל לראש נעשה הגילוי ד"מקדש אד' כוננו ידיך" במקום זה ("שבע מאות ושבעים") שבו הוא חי ופעל עבודתו במשך עשר שנים האחרונות שלו, הסך הכל דכל עבודתו.

ודוקא על ידי סיום העבודה בחצי כדור התחתון, עד בהתחתון תחתון ביותר - "מעלים" ומגלים את כל הבנין של "מקדש אד' כוננו ידיך", כולל גם הגג של הבנין, אשר "מלך המשיח . . . עומד על גג בית המקדש והוא משמיע להם לישראל ואומר עונים הגיע זמן גאולתכם" - כל זה "מתעלה" (נפעל) על ידי העבודה (הגבהה) של התחתון ביותר.

. . . כולל ועיקר - בהבאת הגאולה האמיתית והשלימה, אשר כדי שהקב"ה יפעל זאת בשלימות הוא זקוק (כביכול) להשתתפותו של כאו"א מישראל, ודוקא בתור נשמה בגוף, שע"י "מעשינו ועבודתינו" באה הגאולה, ונחוץ כביכול לכך שהיהודי יסכים, ויתירה מזו - שהוא ירצה ויכריז, שלא רק ש"הגיע זמן גאולתכם", אלא שישנה כבר הגאולה בפשטות, כמדובר לעיל שגאולה היא מלשון גילוי - הגילוי דאלופו של עולם ב"גולה" (שנפעל ע"י עבודת היהודי בגלות).

(משיחת יום ב', כ"ח סיון תנש"א - "בשורת הגאולה" כח, תרגום מאידית).

הכנה לקיום היעוד "תורה חדשה מאתי תצא"

◆ "גאולה לעולם" ◆ הערות וחידושי תורה

'בכיית המלאכים' לאור 'פנימיות התורה' הרה"ח ר' דוד שיחיי סגל, אב החתן

בפרשת תולדות מספרת התורה על הברכות של יצחק ליעקב ועשו, כשהכל מתחיל בכך שכהו עיניו של יצחק:

"וַיְהִי כִּי זָקַן יִצְחָק וַתִּכְהֶינּוּ עֵינָיו מִרְאֵת."

ובפירוש רש"י על הפסוק: "וַתִּכְהֶינּוּ - בְּעֶשְׂרֵן שָׁל אֱלוֹ (שָׁהִיו מְעֻשְׁנוֹת וּמְקֻטְרוֹת לַע"א). דָּבָר אַחֵר: כְּשֶׁנֶּעְקַד עַל גְּבִי הַמְּזִבַּח וְהָיָה אָבִיו רוֹצֵה לְשַׁחֲטוֹ, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה נִפְתְּחוּ הַשָּׁמַיִם וְרָאוּ מִלְּאֲכֵי הַשָּׁרַת וְהָיוּ בּוֹכִים וְיָרְדוּ דְמְעוֹתֵיהֶם וְנִפְלוּ עַל עֵינָיו. לְפִיכָּה, כָּהוּ עֵינָיו. דָּבָר אַחֵר: כְּדִי שֶׁיִּטּוֹל יַעֲקֹב אֶת הַבְּרָכּוֹת."

הסיפור הזה מעלה שאלות רבות:

א. מדוע לא מוזכר בתורה שיצחק התפלל וביקש מהקב"ה לרפאות אותו?

אי אפשר לתרץ שחסרון ראיה אצל 'אדם זקן' זה 'דבר טבעי', ולכן הוא לא התפלל כדי להתרפאות, כי לא מוזכר - לא אצל אברהם ולא אצל יעקב - עיוורון מפני זיקנה. מצד שני ידוע כוחו המיוחד של יצחק בתפילה, שהרי כשהוא התפלל עבור רבקה אשתו, שמע הקב"ה את תפילתו יותר מהתפילה של רבקה מפני שתפילתו היתה תפילה של 'צדיק בן צדיק'. ולכן אינו ברור כלל - למה יצחק לא התפלל לרפואתו?

ב. איפה מצאנו שעשן של ע"ז גורם לעיוורון?

כמו"כ - אם העשן הזה אכן הי' כל כך 'רעיל', אז למה יצחק היה ה'עיוור' היחיד? כיצד ייתכן שהעשן לא פגע כלל בעשו ונשותיו - שעל פי הפשט הם היו הרבה יותר קרובים למקור הבעיה (מקום העשן) ובמילא בדרך הטבע היו אמורים להיפגע מזה והרבה יותר ממה שנפגע יצחק.

ג. לכאורה הפרט שרש"י כותב - שמדובר בעשן של שריפת קטורת לאלילים - מיותר לגמרי, למאי נפקא מינה מהי סיבת העשן? איך מטרת הקטורת קשורה לעיוורון של יצחק?

הי' אפשר להסביר שיצחק אבינו לא היה יכול לסבול מראה של ע"ז והתעוור כדי להנצל ממראה כזה או מרוב צער על הקטרה זו וכו'. אבל לפי"ז גם אינו מובן - למה א"כ לא נפגעו מזה גם יעקב ורבקה שהיו צדיקים גדולים ובטח שנאו ע"ז בתכלית?

אלא בהכרח לומר שיש קשר אחר בין 'המטרה של העשן' לבין 'העיוורון של יצחק'. וצריך להבין מהו אכן הקשר בין הדברים?

ד. אם יצחק אכן סבל כל כך מהבערת הקטורת לאלילים על ידי נשותיו של עשו - עד שנתעוור מרוב צער - כיצד זה מסתדר עם המשך הסיפור שיצחק בעצמו סבר שעשו ראוי לברכות יותר מיעקב?

ה. ידוע שבתורתנו הקדושה יש קשר ושייכות בין פירושים שונים שבאים לפרש אותו ענין. וכאן לא רק שלא רואים את הקשר בין הפירושים, אלא יתירה מכך - מדובר בפירושים הכי מנוגדים זה לזה:

לפי הפירוש הראשון - הסיבה היא עבודת אלילים, מעשה שפל ביותר. לפי השני - זה דוקא עלייתו של יצחק למזבח, מעשה נעלה ביותר. כיצד יכולים ההסברים המנוגדים הללו להסביר את אותו הענין, כאשר הם כל כך סותרים אחד לשני?

ו. ידוע שרש"י עבר על הפירוש שלו כמה פעמים ומחק את כל המילים המיותרות. באור זה לא מובן האריכות של רש"י: "כשנעקד ע"ג המזבח והיה אביו רוצה לשחטו באותה שעה נפתחו השמים וראו מלאכי השרת והיו בוכים וירדו דמעותיהם ונפלו על עיניו לפיכך כהו עיניו" - לכאורה הי' מספיק לפרש בקצרה ש"בזמן העקידה נפגע יצחק בעיניו וכיו"ב.

ז. ממשמעות הלשון: "נפתחו השמים וראו מלאכי השרת" - משמע שמלאכי השרת יכולים לראות מה שמתרחש בעולם הזה רק ע"י פעולה מיוחדת של 'פתיחת השמים' - דבר שלא מצאנו במקומות אחרים; ואפילו הפוך בתכלית ממה שמבואר בהרבה מקומות - שמלאכי השרת רואים ויודעים כל מה שמתרחש בעולם הזה (ולדוגמא מה שכתוב בגמרא מסכת חגיגה דף י"ג ע"א - "רגלי החיות נגד כולם" וכיו"ב).

ח. מה שייך בכלל המושג 'דמעות' אצל מלאכים, הרי למלאכים - כידוע - אין גוף גשמי? ואם מדובר על 'דמעות רוחניות' וכיו"ב - א"כ כיצד הן יכולות לפגוע בראיה הגשמית של יצחק?

ט. גם אם אכן הדמעות של המלאכים גורמים לעיוורון - מדוע הם פועלים כל כך לאט? הרי מהזמן של 'עקידת יצחק' עד לסיפור זה - חלפו 86 שנים! איפה א"כ היתה הפעולה של 'בכיית המלאכים' בכל עשרות השנים הללו?

י. מדוע בכו המלאכים דוקא "כשנעקד ע"ג המזבח והי' אביו רוצה לשחטו"? הרי אברהם הי' בדרכו לעקידה כבר שלושה ימים לפני זה, במילא הי' למלאכים 'מספיק זמן' להביע את רגשותיהם..

יא. מפשטות לשונו של רש"י משמע שכאשר יורדים 'דמעות למלאכים' הן ישירות נופלות דוקא על העיניים, מהו הענין בזה? - מדוע דוקא על העיניים?

יב. מדוע 'דמעות המלאכים' שנכנסות לעיניים אנושיות גורמות דווקא ל'עיוורון' ולא לענין אחר?

יג. הפירוש האחרון ברש"י: "כדי שיטול יעקב את הברכות", נראה הכי קרוב ל'פשוטו של מקרא'. מדוע א"כ רש"י מביא אותו רק בסוף, כאשר מדייק להקדים לפניו את 2 הפירושים הקודמים והמשונים יותר, בהיותם יותר בדרך של 'דרש' - הרי ידוע בכללי פירוש רש"י - שמדייק להקדים את הפירוש שהכי קרוב לפשוטו של מקרא (בהתאם למהות ומטרת פירושו על התורה)? כמו"כ נדרש להבין - מדוע בכלל נזקק רש"י להביא את כל שלושת הפירושים? ומדוע מדייק להביא את שלושתם דוקא בסדר הזה?

*

בדרך אפשר ניתן לענות על כל השאלות הנ"ל לפי דברי רבינו הזקן בספר התניא (שער היחוד והאמונה, פרק ג'): "אבל אילו ניתנה רשות לעין לראות ולהשיג את החיות ורוחניות שבכל נברא השופע בו ממוצא פי ה' ורוח פיו לא היה גשמיות הנברא וחומר וממשו נראה כלל לעינינו". וכדלקמן:

כידוע, דברים אלה ממש מספר התניא - התקיימו בפועל בחייו של כ"ק אדמו"ר הזקן בעצמו: זמן קצר לפני הסתלקותו אמר כ"ק אדמו"ר הזקן שלא רואה את הקורה בתקרה שמעליו, אלא הוא רואה רק את דבר ה' אשר מחייה ומהווה אותה.

עפ"ז ניתן לבאר בנדר"ד את כל השאלות הנ"ל:

לאורך כל חייו, התמסר יצחק אבינו לעבודת הקב"ה בגוף ובנפש. וזה התבטא בכך שה'עולם' - מלשון 'העלם' - הפסיק להסתיר ממנו את דבר ה' המחי' את הכל.

אבל למרות זאת, בהתחלה הוא עדיין המשיך לראות את ה'חומריות' של העולם. ואז הגיע הרגע שבו הבחין שהעולם כבר לא מסתיר ממנו כלל את האלוקות. וזה קרה בזכות עשן הקטורת שנשרפה לאיליים על ידי נשותיו של עשו.

ההסבר בזה:

נאמר בקהלת (פרק ז' פסוק י"ד): "זה לעומת זה עשה האלוקים"; משמעות הדברים כמבואר בתניא - שכנגד רמת הקדושה הגבוהה ביותר ישנה דרגת טומאה נמוכה ביותר, וכנגד עבודת ה' ישנה עבודת אלילים.

כמו שבקדושה עצמה ישנם מדרגות שונות, כך גם בעבודת האלילים עצמה ישנם מדרגות שונות.

ה'סוג' וה'ענין' הנעלה ביותר של עבודת ה' הוא 'הקטרת הקטורת' בבית המקדש. עבודה זאת נעשית רק על ידי הכהן הגדול, רק ביום הכי קדוש בשנה, ורק במקום הקדוש ביקום וכו'. ההיפך מזה הוא אפוא 'הקטרת הקטורת' לעבודת אלילים - פעולה שגורמת להסתר הכי גדול ועוצמתי על האלוקות בעולם.

יחד עם זאת, אנחנו יודעים כי בכל דבר יש ניצוץ אלוקי. הוא נמצא (אם כי "בגלות" - כמוכן) אפילו בעבודת אלילים ואפילו בהקטרת קטורת לע"ז. כי בלי חיות אלוקית שום דבר בעולם לא יכול להתקיים.

כאשר יצחק הגיע לגיל 123, הוא הצליח לראות את הניצוץ הזה. משמעות הדבר היא שהחומריות של העולם הזה הפסיקה לחלוטין להסתיר ממנו את האלוקות. וזאת משמעות 'העיוורון של יצחק': לא היה זה כלל 'עיוורון' במוכן הרגיל - ולכן ביטוי 'עיוור' או 'סומא' לא מוזכר כלל לגבי יצחק - אלא "ותכהין עיניו" - הוא הפסיק לראות את החומריות, כי הוא ראה רק אלוקות בכל דבר.

ומטעם זה סבר יצחק שאכן עשו ראוי לברכה. כיוון שבסופו של דבר, הניצוץ האלוקי של ה'חטא' הוא הניצוץ הגבוה ביותר (ודוקא בגלל זה הוא נפל כל כך נמוך ב'עולם'). ע"י תשובה ניתן לגלות גם את הניצוץ הזה ואת המעלה האמיתית שלו. ומטעם זה, במקום שבעלי תשובה עומדין - צדיקים גמורים אינם יכולים לעמוד (כמו שכתוב בס' 'פרדס רימונים' ובכ"מ, ונתבאר בריבוי מקומות בתורת החסידות). לפי ה'שורש' (מבחינת ה'פוטנציאל האישי' בעולם ולפי הכוונה העליונה) עשו היה גבוה מיעקב. שכן, יעקב היה צדיק מתולדתו, ואילו דוקא לעשו ניתן 'מעמד ומצב' ו'כח האלוקי' לחזור בתשובה. ובמילא - מכיוון שיצחק הפסיק לגמרי לראות את ה'חומריות' וה'העלם והסתר' - מבחינתו, עשו אכן הי' מועמד ראוי יותר לקבלת הברכות הנעלות.

*

אך כאן נשאלת השאלה: מדוע איננו מוצאים את כל התהליכים הללו בחייהם של צדיקים אחרים? ולדוגמא - בחייו של אברהם, שחי עד גיל הרבה יותר מבוגר ולא זכה למצב בו הגשמיות חדלה לחלוטין להסתיר ממנו את ה'.

כדי לענות על שאלה זו נצרך רש"י להביא את הפירוש השני אודות 'הדמעות של המלאכים' שנפלו בעיניו של יצחק בזמן שהיה על המזבח:

בתורת החסידות מוסבר ש'דמעות' זולגות כתוצאה מהתגלות נעלית ביותר, כזו שהשכל המוגבל של הנברא איננו מסוגל להכיל; ולדוגמא - כמו שמביא רבינו הזקן בפרשת כ"תצא בלקוטי תורה - "כענין שאמרו רז"ל גבי רבי עקיבא שכשהשיג סודות התורה בשיר השירים זלגו עיניו דמעות".

לכן מסתבר לומר שהדמעות של המלאכים נגרמו ע"י 'התגלות' עליונה ועוצמתית, כזו שלא הי' ביכולת המלאכים לשאת ולקבל.

מהי אותה התגלות אלוקית שכ"כ נפלאה ונעלית מדרגתם של המלאכים?

התשובה היא: 'שינוי הטבע' ו'נשיאת הפכים'!

בטבע תולדתו אברהם אבינו הי' כל כולו 'חסד' (וכמו שנאמר "חסד לאברהם"). עד כדי כך שאמרה מדת החסד של הקב"ה: "כל ימי היות אברהם בארץ לא הוצרכתי אני לעשות מלאכתי שהרי אברהם עמד שם במקומי".

ובמילא - בכדי להקריב 'את בנו את יחידו אשר אהב' - 'את יצחק' על המזבח, נדרש אברהם אבינו לצאת לגמרי ממהות הטבע שלו, ממהות הטבע של 'אבא לבן', ומכל ביטוי של טבע באופן כללי.

מלאכים, כידוע, אינם יכולים לשנות את טבעם. אם נברא מלאך מצד של 'חסד', אז מידה הפוכה לא ניתנת להשגתו. דרגא של 'שינוי טבע' נמצאת לגמרי למעלה מהיכולת של מלאכים.

כאשר אברהם אבינו הרים את סכינו על יצחק בנו, אזי "נפתחו השמים" - היינו שהתגלה 'גילוי אלוקות' כה עוצמתי שהי' למעלה לגמרי מהשגתם של המלאכים. האירה בעולם דרגא שלגמרי למעלה מן הטבע, אותה גילה אברהם אבינו בזמן העקידה.

דרגא כה עוצמתית המלאכים עדיין לא הכירו. ועל כך כתב רש"י "וראו מלאכי השרת". זה הסיבה לבכי שלהם - בגלל התגלות של קדושה כה נעלית, בלתי נתפסת - ולגמרי למעלה מהבנתם ודרגתם.

*

ה'דמעות' שבאו בעקבות הגילוי הזה נפלו דווקא על עיניו של יצחק. זאת מכיוון שה'עיניים' מעידות על ה'חכמה', ולפיכך מצינו שנקראו החכמים בשם "עיני העדה". כלומר: 'הדמעות של המלאכים' היו תמצית של 'התגלות נעלית' - דרגא אלוקית שלמעלה מ'גן עדן', למעלה מה'טבע' ולמעלה מה'עולם'. וזהו תוספת 'כח החכמה' שיצחק קיבל בזמן שנעקד על המזבח.

בזכות הדמעות של המלאכים, הצליח יצחק לראות את מה שנמצא אפילו מעבר ומעל הדרגא של 'גן עדן' - ההעדר המוחלט של הסתרה כלשהי. זו הסיבה שאנחנו לא מוצאים תהליך כזה ודרגא כזאת אצל אף אחד מהצדיקים (כולל אברהם אבינו) - כיוון שאכן לא הי' לאף צדיק אחר את 'הטיפות המופלאות' הללו - דמעותיהם של המלאכים.

*

אך עדיין לא ברור: מדוע נפלו הדמעות הללו דווקא על עיניו של יצחק, ולא על עיניו של אברהם (שהוא זה שהתנהג היפך טבעו כאשר בא לשחוט את בנו יחידו)? ולמה הם פעלו את פעולתם כל כך לאט (רק לאחר 86 שנה)?

על כך עונה רש"י בפירוש השלישי שהוא מביא: "כדי שיטול יעקב את הברכות".

- הקב"ה גרם לכך שיצחק יוכל לממש במלואו את ה'פוטנציאל' שניתן לו דווקא ברגע שבו התעורר הצורך "שיטול יעקב את הברכות"; זאת מכיוון שיצחק הי' צריך לברך את יעקב מ'מקום אלוקי' כל כך נעלה - ששם לא קיים הבדל בין יעקב לעשו.

ובמילא - דוקא לאחר שיצחק אכן התעלה לכזו דרגא נעלית - כאשר ה'עולם' חדל לגמרי להסתיר ממנו את האלוקות (עד כדי כך שאכן בעיניו של יצחק לא זו בלבד שעשו לא הי' נמוך יותר מיעקב אלא הי' אף יותר נעלה ממנו) - דוקא במצב כזה נתן יצחק את הברכות ליעקב. כיוון שאכן אי אפשר לתת ברכה נעלית כזאת, אם האדם נמצא עדיין במדרגה נמוכה של 'העלם' ורואה את 'חומריות העולם'.

רמז לזה קיים גם בכמות הזמן שבה פעלו 'הדמעות של המלאכים' את פעולתם - דוקא 86 שנה לאחר עקידת יצחק; - כי 86 זה גימטריא של שם "אלקים" ושל התיבה "הטבע", והיינו שבמספר זה מרומזת עבודתו ודרגתו הנעלית של יצחק - בבירור ו'ביטול' מוחלט של 'טבע העולם' ושל ה'העלם והסתר' של 'שם אלקים'. וכנ"ל - בדרגא נעלית כזאת, אכן הגיע הזמן "שיטול יעקב את הברכות".

*

מכל האמור לעיל אנו מבינים בפשטות גם את התשובה לשאלה הראשונה ששאלנו - מדוע יצחק לא יתפלל לה' כדי שירפא אותו? - שכן לא הי' מדובר חלילה ב"מחלה" ו"עיוורון" כפשוטו, אלא בדרגא הכי נעלית בקדושה, כנ"ל.

בדרגא כזאת - אין צורך ח"ו ב'תפילה להחלמה' ולביטול המצב הנעלה, אלא ההיפך - בהתקרבות נוספת לאלוקות וקדושה "מחיל אל חיל". 'תפילה להחלמה' לא זו בלבד שלא היתה מסייעת ליצחק, אלא ההיפך - היתה גורמת דוקא לחזרתה והתעצמותה של 'המחלה האמיתית' - ה'העלם והסתר' של ה'עולם' על דבר ה' שמהווה ומחי' אותו בכל רגע ורגע.

*

אע"פ שרק יצחק זכה לקבל את 'הדמעות של המלאכים' ובמילא להגיע לכזו דרגא נעלית, אעפ"כ - בקרוב ממש - בגאולה האמיתית והשלימה ע"י הרבי שליט"א מלך המשיח, נזכה כולנו להגיע לדרגא זו ואף באין ערוך למעלה מכך. ה'מחלה' של ה'העלם והסתר' תבטל כליל מכל הנבראים כולם 'וַיֵּדַע כָּל פְּעוּל כִּי אֶתָּה פְּעַלְתָּנוּ, וַיִּבֶן כָּל יְצוּר כִּי אֶתָּה יִצְרָתוּ, וַיֹּאמֶר כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאֶפְוֹ ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מְלֶךְ וּמְלִכּוֹתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה'; בגאולה נצחית זאת המציאות של כולנו תהי' בטלה לקב"ה בתכלית, כאשר נאמר דווקא ליצחק אבינו "כִּי אֶתָּה אֲבִינוּ".

בעז"ה נזכה תיכף ומיד ממש לקבל מהקב"ה ולשמוע מפיו הקדוש של הרבי שליט"א מלך המשיח את ה"תורה חדשה" ש"מאתי תצא", "והיתה לה' המלוכה" - "ושמחת עולם על ראשם".

בגדר 'הפסק' בין ברכה לברכה

הרה"ח ר' ב. שיח"י ב. (מאנ"ש ביתר עילית)

בימות קדם נהגו שמקדשין את הכלה (במעמד שנק' אירוסין) ולאחר מכן נותנים לה שנה לפרנס את עצמה ולאחר מכן עושים את השלמת תהליך החתונה בטקס החופה.

בזמן קידושי אשה נהגו לברך על כוס יין ולברך ברכת אירוסין שנוסחתה היא "אקב"ו על העריות וכו'" (בגדר ברכת היין על הברכה, האם זו ברכת שבח או ברכת המצוות, הר"ז נושא שלם ומלא בפני עצמו, ואכ"מ). לאחר זמן, בבוא עת הקידושין, נהגו לעשות חופה ושם לברך את ברכת הנישואין, הלא היא ברכת השבע ברכות המורכבת ממשש ברכות וברכה על היין.

בזמן הראשנים נתקן (ר"ת מביא שתקנה זו נתקנה ע"י רש"י בשביל לחסוך לעניים) שמקיימים טקס אחד, את האירוסין והנישואין באותו מעמד, וכן נתקבל בכל תפוצות ישראל.

קיום תקנה זו העמידה את הפוסקים בפני שאלה, כיצד יש לקיים את הברכות יחד בשעה שצריכים לברך הגפן על כל ברכה וברכה ואומרים את שתי הברכות יחד.

ובהקדים:

בגמ' מסכת פסחים מובא דיון אודות בני חבורה שהיו מסובים בערב שבת ונכנסה שבת, שיעשו ברכת המזון וקידוש על שתי כוסות. ונותנת הגמ' טעם לדבריה, לפי שאין עושים מצוות חבילות חבילות.

בהמשך שואלת הגמ' מכך דאיתא במקום אחר שכשיו"ט חל במוצאי שבת, עושים הבדלה וקידוש על אותו כוס, ולכאורה ה"ז בסתירה להנ"ל ועושים מצוות 'חבילות חבילות'. וע"ז עונה הגמ' שהבדלה וקידוש עניינם הוא אחד (להבדיל בין קודש לחול) ואילו קידוש וברכת המזון הינם שני דברים שונים ולכן לא ניתן לצרפן.

לאור זאת דנו בראשונים האם בברכת המזון צריך להביא כוס נפרדת לברכת השבע ברכות או לא. לדעת רבנו משולם, יש להביא כוס אחת, וכן פוסק השו"ע. ולדעת התוס' והרא"ש יש להביא שתי כוסות וכן פסק הרמ"א (וטעם מחלוקתן האם זה דבר אחד או שתי דברים).

דיון זה משליך גם על המנהג שהונהג לחבר את שתי מעמדות הנישואין לכדי טקס אחד:

רבנו משולם סובר שגם פה יש לעשות את שתי הברכות על כוס אחת. אך התוס' ועוד ראשונים חולקים על כך וסוברים שיש להביא שתי כוסות וכן נפסק בשו"ע.

הרמ"א מביא (בשם תוס' ועוד ראשונים) שכשביל שיוכלו לברך הגפן על שתי הכוסות, יעשו הפסק ביניהם ע"י קריאת הכתובה ובכך יוכלו לברך הגפן הן על ברכת אירוסין והן על ברכת חתנים.

על דין זה מוסיף הח"מ שכל זה רק לעניין ברכה ראשונה, אך לעניין ברכה אחרונה יש לברך על שתיהן ברכה אחת (אמנם בזה יש דיון אחר, מי הם המברכים והאם חייבים לשתות. אך דיון זה שייך לדיון הנ"ל אודות ברכת המצוות והשבח ואכ"מ).

אך לכאורה פסיקה זו צריכה עיון, שהרי יש דין בשו"ע שלא מאפשר (אף בשבת שצריכים להגיע למאה ברכות) להגיע לכדי מצב שבו מברך על מאכל, עושה הפסק קצר בשעה שיודע שתכף הולך לברך שוב משום שה"ז ברכה שאינה צריכה.

וז"ל השו"ע (סימן רט"ו ס"ד): "כל המברך ברכה שאינה צריכה הרי זה נושא שם שמים לשווא, והרי הוא כנשבע לשווא ואסור לענות אחריו אמין".

וביארנו באחרונים (מג"א ומשנ"ב) שזה אף במקום שבו יכול לפטור את עצמו ע"י ברכה כללית יותר (כברכת הפת, לא כברכת שהכל) ועובר משום 'לא תשא'.

וא"כ בנדו"ד כיצד יכול להפסיק ע"י קריאת הכתובה ולברך שוב הגפן? אמנם בספר משפט הכתובה הביא כמה מנהגים שנהגו בקהילות אחרות בכדי לעשות הפסק, ואף מביא שאחר יברך את ברכת החתנים. אך עדיין צ"ע לפי הפסק הפשוט שאחד יכול לעשות את הכל (מה גם, שגם אם אחר מברך, עושה זאת להוציא את החתן י"ח שיצא כבר בברכת האירוסין).

ונ"ל הביאור בזה ובהקדים שאלה, כיצד ינהג המסד"ק באם נשפך הכוס לאחר הברכה, קודם שיטעם. והנה, בשו"ע נפסק שמי שהחזיק פרי בידו ובירך, ואז נפל הפרי ונאבד, יצטרך לומר בשכמל"ו ולברך על פרי חדש, משום שמה שבירך עליו אינו בעולם.

וא"כ, בנדו"ד כאשר נשפך כל הכוס לפני ששתה יצטרך לומר בשכמל"ו. אך היות שכבר בירך את ברכת האירוסין, לא יועיל למזוג שוב ולברך מפני שאין לו על מה לומר את הברכה (שברכת הגפן נתקנה בשביל 'לומר שירה על היין' ובהעדר הברכה, אין צורך ביינ).

ולכאורה י"ל, שכיון שע"י טעימת החו"כ מהכוס, הכוס נפגם לברכה, ויצטרכו למלאותו שנית לברכה חדשה. ה"ז כאילו נשפך הכוס ולכן יוכלו לברך ברכת היין פעם שנית.

אך טעם זה אינו מספיק. שהרי א"כ מאי טעמא קורין את הכתובה שעניינה לעשות הפסק. ועוד, שהרי בקידוש שנפגם, אם המקדש (או מי שיצא ממנו י"ח) רוצה לטעום מיין אחר (ואצ"ל מיין זה) אינו צריך לברך שנית.

אך י"ל שאכן מצינו חבר לדין זה (שאפשר לעשות הפסק ע"י קריאה של נוסח וזה ייתן לנו את האפשרות לברך) וזה בליל הסדר.

במסכת פסחים מובא שבלייל הסדר יש לשתות ארבעה כוסות. ראשונה קידוש היום, שניה על ההגדה, שלישית ברכת המזון והרביעית על ההלל. ונחלקו הראשונים האם צריכים לברך על כל כוס וכוס.

על הכוס הראשונה והשלישית לכו"ע צריך לברך, משום שהקידוש הוא הפעם הראשונה שמברכים ובברכת המזון תמיד מברכים על הכוס כי הברכה עצמה גורמת לכך שיצטרכו לברך שנית.

אך על השניה והרביעית נחלקו האם ניתן לברך ברכת הגפן או לא:

לדעת השוללים, טעם האיסור הוא מפני שזו ברכה שאינה צריכה. שהרי נשארם לשבת על השולחן לאחר הקידוש וברכת המזון, ומוזגים את הכוס הנוספת, ובוודאי אין לומר שנעשתה כאן הפסקה כזו שיכולה להקרא 'הסח הדעת', ובפרט שיודע שעתיד לשתות כוס נוספת.

אך לדעת המחייבים, היות שכל כוס נתקנה כנגד לשון של גאולה, ובכל אחד יש מצווה וחשיבות בפני עצמה, נהגו בכל זאת לברך על הכוסות הללו.

ונביא את לשונו הזהב של אדוה"ז בשו"ע שלו:

יש נוהגין שלא לברך בורא פרי הגפן על כוס שני לפי שנפטר בבורא פרי הגפן שבירך על כוס ראשון וכן לא יברך על כוס רביעי לפי שנפטר במה שבירך על כוס שלישי ואף על פי שהפסיק הרבה בינתיים באמירת ההגדה והלל כיון שאין כאן היסח הדעת משתיה שהרי כשבירך על כוס ראשון היה יודע שישתה עוד כוס שני וכן כשבירך על כוס שלישי היה יודע שישתה עוד כוס רביעי וגם בשעת אמירת ההגדה לא הסיח דעתו משתיה שהרי אם היה רוצה היה יכול לשתות באמצע ההגדה מעיקר הדין ואף בין שלישי לרביעי שאסור לשתות מכל מקום כיון שהכוס עומד לפניו ודעתו לשתות ממנו כשיסיים ההגדה הרי לא הסיח דעתו משתיה ולפיכך אין צריך לחזור ולברך על השתיה.

ומה שצריך לברך על כוס שלישי של ברכת המזון אף על פי [ש]כשבירך על כוס ראשון היה בדעתו לשתות עוד ג' כוסות הטעם הוא לפי שברכת המזון הוא גמר וסילוק על הסעודה שאכל הרי זו חשובה כהפסק והיסח הדעת משתיה כיון שבשעת ברכת המזון אי אפשר לו לשתות שאי אפשר לשתות ולדבר כאחד אבל אמירת ההגדה וההלל אף על פי שגם כן אי אפשר לו לשתות ולדבר כאחד אף על פי כן אינה חשובה הפסק והיסח הדעת משתיה שאמירה זו אינה גמר וסילוק על מה שקודם לכן (עיין סימן קע"ח):

ובמדינות אלו נוהגין לברך גם על כוס שני ורביעי לפי שד' כוסות אלו תקנו חכמים לשתותם דרך חירות וכל אחד ואחד הוא חירות ומצוה בפני עצמה ולפיכך אינן מצטרפין זה עם זה להפטר בברכה אחת אלא צריך לברך על כל אחד ואחד בפני עצמו:

וכל זה לענין ברכה ראשונה אבל ברכה האחרונה על היין אין לברך אחר שום כוס כי אם אחר כוס האחרון ואפילו להאומרים שההלל וההגדה חשובים הפסק לענין ברכה ראשונה מכל מקום לענין ברכה אחרונה אינן חשובים הפסק וכל הכוסות נפטרין בברכה אחרונה שיברך אחר כוס האחרון. ואפילו ברכת המזון שהוא גמר וסילוק על הסעודה וחשוב כהפסק והיסח הדעת לענין ברכה ראשונה מכל מקום לענין ברכה אחרונה אין היסח הדעת מזיק לברך ברכה אחרונה מיד אחר האכילה או השתיה שהסיח דעתו ממנה אלא יכול להמתין עד שיהא נמלך לחזור ולאכול או לשתות ויברך אחר אותה האכילה או שתיה ויפטור גם את זו כמו שנתבאר בס' קע"ט:

היוצא מכאן (ובשים לב שדעת אדמו"ר הזקן למנהג בפועל הר"ז כדעת הרמ"א) הוא, שהיות שיש חשיבות מצווה לכל כוס הם לא יצטרפו זה עם זה להפטר זו בברכתו של זו, ויועיל הפסק מעט לדבר זה.

וכן י"ל אצלנו. כיון שמלכתחילה הברכה על שתי הכוסות הינה ברכה על שתי מצוות שונות (וכאמור, בעבר זה היה נהוג להעשות כטקס נפרד, וגם שאיננו נוהגים כרבנו משולם לעשות בכוס אחד אלא בשנים, והטעם לכך משום שאלו שתי עניינים שונים) והשבח שעל כל מצווה הוא בפני עצמו. לכן יועיל לעשות הפסק מעט בשביל לתת 'רווח בין פרשה לפרשה' ויוכלו לברך ברכה נוספת על כוס היין.

ובזה מתיישבים גם דברי הח"מ שאומר שהכל נפטר בברכה אחרונה אחת, שהרי אין זה קשור לגמר סעודה והיסח הדעת, שהרי אף בדין רגיל של 'נמלך' מברך ברכה ראשונה פעם שניה ואין צריך לברך קודם ברכה אחרונה. ולכן, על אף שמברך פעמיים הגפן, יכול לצאת י"ח בברכה אחרונה אחת.

(וכן יש עוד לפלפל בגדר של ברכה לזמן מרובה בדין כרפס שמכוון להוציא את המרור, ואכ"מ).
ובזה אתי שפיר מנהג ישראל להפסיק בין ברכה לברכה באמירת הכתובה.

בענין 'עדשות מגע בשבת' - הצדדים לאיסור ולהיתר הרה"ח ר' אליעזר שיחי' ליכשטיין (מאנ"ש ביתר עילית)

מצאנו שתי דרגות בכיבוס מבחינת המוצר עור ואריג, כאשר בעור אין כלל שרייתו זהו כיבוסו וגם סחיטה אין מדאורייתא כמבואר מד' הרמב"ם וכן מפורש בד' אדמוה"ז סי' ש"ב סי"ח וז"ל: מְנַעַל או סְנָדָל שֵׁשׁ עָלָיו טֵיט או צוּאָה - מְתָר לְשִׁכְשֹׁכוֹ בְּמַיִם לְהַעֲבִירָן מֵעָלָיו. וְכֵן שָׂאָר כָּל כְּלֵי עוֹר שֶׁנִּתְּלַכְּלוּ - מְתָר לְתַן עֲלֵיהֶם מַיִם לְהַעֲבִיר הֶלְכָלוֹךְ, או לְשִׁכְשֹׁכוֹ בְּמַיִם עַד שֶׁיַּעֲבוֹר, וְאִין בְּזָה מְשֻׁם כְּבוֹס, שְׂאִין כְּבוֹס בְּעוֹר בְּשִׁשְׁוֹן לְבָדוֹ. אֲבָל אָסוּר לְשַׁפְּשׁוֹ צְדוֹ זֶה עַל צְדוֹ זֶה לְאַחַר שֶׁבָּאוּ עָלָיו מַיִם, שֶׁזָּהוּ כְּבוֹס גָּמוּר, וְאָסוּר גַּם בְּעוֹר (מְדַבְּרֵי סוּפְרִים, אֲבָל מִן הַתּוֹרָה אִינוֹ חַיֵּב אֶף אִם סָחְטוֹ אַחַר כֶּף):

ולגבי שפשוף ופעולות כיבוס נוספות בעור הנה אמנם ביה"ל התאמץ מאד לקבוע שיש איסור דאורייתא בכיבוס עור עכ"פ באותם אופנים שנאמרו לאיסור בגמ' כמו שפשוף צדו על צדו, וכן ניסה לומר גם לגבי פעולת כיבוס כלשהיא שלכאור' כוונתו לפעולת של שפשוף ביד וכו' שהיא מעבר להרטבה בלבד שם נאמר בוודאות להיתר בד' הגמ' בזבחים.

אולם דעת אדמוה"ז שם שאין שום פעולת כיבוס בעור שהיא אסורה מדאורייתא ואפי' סחיטה וכן שפשוף צדו על צדו אין בזה איסור רק מדרבנן מאחר והוא עושה פעולת כיבוס מפורשת אף שאין כאן מלאכה ותוצאה של כיבוס שהרי זה עור. ועי' עוד באבנ"ז שהאריך בסי' קמ"ז בטעם הדבר מאחר ומהות מלאכת כיבוס תולדה דמלבן היא הוצאת הלכלוך הספוג ונמצא בתוך הבגד שאם לא כך מה בין זה לשטיפת כלים שוודאי מותרת והיינו שאין במעשה ניקוי חפץ שם כיבוס אא"כ מוציא את מה שספוג וזוהי גם הסיבה לאיסור דשרייתו זהו כיבוסו מאחר ועושה את מה שיגרום אח"כ לניקוי פנים האריג.

היוצא מכל זה לגבי נידון דידן בהנחה ונגדיר את העדשות כעור מאחר והם הרי פלסטיק כל שהוא ואם כן זה ברור שאין איסור בעצם שרייתם מד' הגמ' בזבחים הנ"ל, אולם גם בפעולת השפשוף הנצרכת אמנם לביה"ל יתכן בזה סברא לאיסור שתתקיים גם אם משתמש במי מלח וכדו' אולם לדעת אדמוה"ז וכנ"ל מקורותיו בד' הראשונים אין לחשוש לכך כל עוד לא עושה שפשוף צדו על צדו.

וכאן באה הטענה של אותו אחד שבא לפני הרב אלישיב וטען שאמנם זה נראה ניילון אבל העדשות הנושמות הרי יש בהם נקבוביות והם סופגות נוזלים בכמות ואחוז גבוהים וא"כ דינם כאריג אולי אפי' לגבי שרייתו שהו כיבוסו.

ובכאן יש לנו כמה צדדים לדין; בד' ארחות שבת בסה"ס סי' ה' הביא טיעון שאומר שאם משרים עור בחומר ניקוי כלשהו כאקנומיקה וכד' יש בזה שרייתו זהו כיבוסו, משום שהרי עוזר בניקוי שלו. והוא

משום שאולי יש פעולה כלשהיא שהיא תוגדר כיבוס דאורייתא בעור וא"כ אולי חומר ניקוי היא אחת מפעולות אלה, אבל לפי מה שהתבאר בדעת אדמוה"ז שאין שום פעולה שהיא כיבוס אמיתי בהגדרה מדאורייתא א"כ אין מקום לחדש איסור זה.

והטענה העיקרית בעניין זה היא האם באמת נוכל לחדש ולומר שיש דין כיבוס בשטיפת כלים בסבון אולי בסבון טוב שמוריד גם שומנים שלא בהכרח היו יורדים במים!?

עוד הוא מביא שם שלש טענות לחלק בהגדרה את העדשות שהם חומר פלסטיק נושם מעור והם;

1. שרואים בגמ' שמתייחסים לעור כחומר בלתי סופג שכך רואים לגבי שרייתו זהו כיבוסו וכן לגבי סחיטה שאין בעור עכ"פ מדאורייתא, וא"כ היום שהמדע מוכיח שגם בעור ישנה ספיגה ויתכן אף עד 55% הרי שבהכרח השתנה המציאות ושייך גם בעור כיבוס ומלאכותיו.

2. כדי ליישב את הבעיה המציאותית עם זה הרי העור סופג אולי נאמר שמאחר ושרייה נאסרה כא' מפעולות הכיבוס הרי שאם אין הדרך לכבס כך אין מקום לאסור ולכן לא אמרו איסור בשריית עור משא"כ היום שהרי הדרך של כל אחד שיש לו עדשות מגע להשרותם.

3. יתכן שמה שאמרו שאין העור בולע ולכן אין בו משום שרייתו זהו כיבוסו הוא בשרייה של קצת זמן אבל אם שורה לילה שלם יש בזה כן כיבוס שאז הוא כבר סופג.

ונענה אותם אחד לאחד;

1. העניין הזה של שינוי הגדרה עקב הבחנה מדעית מצאנו לגבי צידה ונטילת נשמה בכינה ופרעוש שהגמ' בדף קכ"א: אומרת שאין איסור נטילת נשמה בכינה מאחר שאינו פרה ורבה אלא מתרבה מהעפר, והיום אנו יודעים שאין בכל המינים האלו רבייה שאינה ע"י זו"נ אם כי בדרכים שונות וא"כ אטו נאמר שיתחדש איסור בהריגת כינה שעוקצתו או בפילוי הראש מכינים שנחשוש כמו פילוי הבגדים שיהרוג פרעוש!?! אע"כ שמשום מה מה שאין אנו רואים ומה שעניי האמוראים לא ראו ואנו כן רואים בדרכים לא קונבנציונאליות אין לזה שיפוט בדיני התורה מאחר וזה עצמו מה שאינו כשאר בע"ח שרואים ויודעים שפרים ורבים באופן ברור זה מוציא אותו מכללו, וכך אנו נאמר לגבי נידון זה, שהרי זה כולי עלמא מודי שאין אפשרות לבנ"א בכוחו שבידיו לסחוט את אותו עור וכן את אותם עדשות פלסטיק נושם, והיינו שההבחנה של הספיגה ומהות שהוא אריג הוא מדעי בלבד ואיך אפשר על סמך זה לשנות גדרי התורה שאמרו שאין כיבוס וסחיטה בעור?

2. ד' הגמ' שאין שרייתו זהו כיבוסו בעור נאמרו בזבחים צ"ד לגבי דין כיבוס מדם קדשים וכד' אם יש בזה כיבוס ע"י זה ואם זה סופג ושם קבעו שאין כיבוס בצורה כזאת של שרייה והיינו במקום שמקשרים את הלכות שבת עם הלכות קדשים ובהכרח היינו לא רק בגלל דרך כיבוס, וקצת ראייה מד' הרמב"ם בעל הלשון והקביעה שסיבת האיסור והחיוב בסחיטה שהוא מצרכי כיבוס כמו מגיס שהוא מצרכי בישול, ולגבי שרייתו לא מצינו גדר כזה רק איסור סתמא בפרק כ"ב משבת לשפוך מים על כר וכסת וגם לשון הגמ' 'שרייתו זהו כיבוסו'.

3. אין צריך יותר מדי לדון בזה כי על כגון דא אמרת הגמ' הרבה פעמים א"כ נתת דבריך לשיעורין ועי' ב"ב כ"ג: רגלו אחת וכו'.

וגם אי נימא שיש כן מקום להחשיב זאת לכיבוס מביא את ד' אבנ"ז הנ"ל שהרי אין הלכלוך נראה לעין וא"כ שוב אין כאן כיבוס כלל, וטוען שמ"מ הרי כל אחד רוצה לכבס את זה שאם ישאר הרבה זמן ללא כיבוס יצטברו שם חיידקים ובקטריות שזה הרי נגד רצונו של אדם.

אך גם כאן אם נחבר את הדברים למקורם ולהקשרם הרי שאדמוה"ז [שמשום מה לא הובא כלל בכל הנידון הזה באותו ספר לא לגבי מהות כיבוס ולא לגבי שיטתו בכיבוס עור] הוא שורש דבריו של האבנ"ז באומרו בקו"א אות א' בסימן הנ"ל שהרי כל המלאכה של מלבן וצובע משמעותה אינה בשינוי משמעותי בעולם אלא בחזותא שהרי נפסק בב"ק ק"א. שלא מילתא היא וא"כ מה מקום כלל לחייב בזה בשבת אלא אומר שמאחר וקביעת העולם להחשיב דבר זה גם לגבי שבת זה הופך להיות מלאכת מחשבת חשובה.

וא"כ כאשר נבוא לדון על אותם בקטריות בוודאי שאין זה גורם למראה מלוכלך וכד' שיתבייש בזה האדם וירצה את חזותו של הבגד אלא ניקיון וגם זה אולי רק מדעי ומה מקום יש כאן למלאכת כיבוס ומלבן.

ואם נבוא לדון בד' הפוסקים האחרונים שדיברו בעניין זה;

האחד הוא הרב אלישיב ע"ה שבא לדון לאסור על פי מה שאמרו לו וסיפרו לו שזה כמו אריג ובגד רגיל ויהיה בזה כל דיני כיבוס. והנה בוודאי אף אם נטעה ונאמר שצריכים לדון את הספיגה המדעית שישנה באתו סיליקון הרי שוודאי אין לדמותה לאריג מהטיעון הבא.

גם אם נבוא לדון בעובדה שמים נעלמים אל תוך אותו גוף פלסטיק עדיין הפער הוא גדול מדי בין אריג סינטטי העשוי סיבים שהוא בעל צורת בגד וח"ו אם מישוהו ייצר עדשות מגע שארוגים מחוטים טוויים וסיבים כאלה ואחרים שעשויים חלילה להידבק ולהיפרד אל תוך העין, וא"כ בהכרח ההגדרה היא כמו עור וכל השאר כנ"ל.

ומכאן נעבור לטענת שבה"ל לאסור משום יסוד המשנ"ב שבעור שייך כיבוס בצורה כזאת או אחרת וא"כ נוכל לחלק גם ברמת הספיגה ובעוד נתונים כדי לאסור משום כיבוס אף בכאן, ועיי"ש שלא שלם עם זה ורק בגלל דבריו של הרב אלישיב פסק כך,

ואף אם נאמר שטענה זו קיימת בזכות עצמה הרי שהיא רק לפי יסוד משנ"ב בביה"ל הנ"ל אך לפי דעת אדמוה"ז וכפי משמעות סתימת הרמב"ם ועו"ר הרי שאין שם דין כיבוס בעור ורק פעולה של שפשוף צדו על צדו אסורה מדרבנן כמו שאוסרים עוד פעולות שאין בהם משמעות מלאכה אבל הפעולה יש בה דמיון למלאכה וא"כ כל עוד לא עושה שפשוף צע"צ אין לכאן מקום לאסור.

וכפי שמצאנו בכמה מקומות ואחד מהם לגבי חיה ועוף שברשותו שהביא דרכ"מ ד' ראב"ן לאיסור מדרבנן לצודם משום שסכ"ס עושה פעולת צידה בשונה מישב השני ליד הראשון בפתח שהצבי בתוכו

שמותר והוא משום ששם הוא לא עושה פעולת צידה אף אם התוצאה היא כמו לצוד חיה שניצודה כבר ולכן אין מקום לאסור אף מדרבנן.

ואחרי שובי שמעתי שגם אחד מהפוסקים המפורסמים ה"ה הרב משה שאול שיחי' קליין התיר זאת ללא פקפוק כך שמעתי משמו של הרה"ג יחזקאל דרברמדיגר שיחי', וגם כאשר שמע הרב הגאון אברהם דוד ליווי שיחי' את זה שכבר פסק כך שמח להצטרף להיתר הגורף והנה הדברים מונחים למעייין.

ויש להוסיף כאן עוד עובדה מציאותית אשר קצת שופכת אור על מהות אותו תמיסה ומהות פעולת הליבון שהיא עושה, אשר לפי דברי בעמח"ס אורחות שבת ה"ז כמו חומר חיטוי ושטיפה רציני כל כך שלכן אולי נאסור בזה אף במקום שאין איסור ליבון קלאסי. ומעשה שהיה על פי עצת מו"צ הרב החסיד אברהם שיחי' ליכטר שהתקשרתי לאופטומטריסט מומחה ושאלתי לפי תומי, שעדשה אחת נפלה לי למקום מזוהם ומלוכלך האם יש דרך כל שהיא בתמיסה זו או אחרת לנקותה ולהחזירה לשימוש וענה לי בנחרצות שייזרק לפח, ואשר כל מיני תמיסות הם רק טיפוח ויתר ביטחון אך אין להם אלמנטים של חיטוי או ניקוי בטוח כל שהוא.

בס"ד. התועדות ש"פ נשא, י"ב סיון ה'תנש"א

— התועדות ב' * —

הנחה בלתי מוגה

— שיחה א' —

[כ"ק אדמו"ר שליט"א נטל ידיו הק' לסעודה. אח"כ הורה לנגן "בני היכלא"].

א. נמצאים עתה ביום י"ב סיון (ובזה גופא – בסיום וחותרם היום), בסיום ימי התשלומין של חג השבועות, תשלומין גם מלשון שלימות¹, שאז נעשית השלימות של כל עניני חג השבועות.

ובזה גופא – שלימות בתוך שלימות, כיון שנמצאים ביום השבת, שענינו של יום השבת הוא לפעול שלימות בכל הבריאה – ויכולו השמים והארץ וכל צבאם² (ויכולו מלשון כליון ושלימות³), והשלימות דכל ימי השבוע שלפני זה.

ובשבת גופא מיתוספת שלימות מצד המצאנו בזמן ד"רעוא דרעוין⁴, שאז נעשית השלימות בשבת עצמה⁵, שלימות שבשלימות. ואין הפירוש ב"רעוא דרעוין" שמדובר בכמה רצונות, אלא נקודה אחת – רצון אחד ויחיד שלמעלה מכל הרצונות, שלימות בענין הרצון, שזהו בחי' החפץ והתענוג, אשר "אין למעלה מעונג"⁶, וביחד עם זה – נפעלת שלימות בכל הענינים והפרטים, כידוע⁷ שכח התענוג נמשך בכל פרטי כחות האדם, עד לבחי' עקב שברגל⁸, תחתון שבתחתון.

ועוד וגם זה עיקר – שזה מהוה הכנה לשלימות האמיתית של הרצון והתענוג בגאולה האמיתית והשלימה, שהרי שבת בכלל היא מעין⁹ והכנה ל"יום שכולו שבת" (כפי שאומרים בברכת המזון דשבת), כמ"ש במשנה¹⁰ בנוגע ל"מזמור שיר ליום השבת"¹¹ (הנאמר ע"י כאו"א מ"א ישראל, האנשים והנשים והטף, שענין זה שייך לכל ישראל) – "מזמור שיר לעתיד לבוא, ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים".

ובמיוחד – הרי עיקר גילוי ענין זה בגאולה האמיתית והשלימה יהי' בבית המקדש, "מקדש אדני-כוננו ידיך"¹², שיש בו ב' קצוות הנ"ל: מחד גיסא – בבית המקדש היא

* לפני השקיעה היתה התועדות (נוספת) פתאומית, במזרח ביהכ"נ. המו"ל.
 (1) ראה לקו"ת פ' ראה ל, ריש ע"ג. ובכ"מ.
 (2) בראשית ב, א.
 (3) ראה אוה"ת עה"פ (בראשית מב, סע"ב ואילך).
 (4) זח"ב פח, סע"ב.
 (5) ראה גם המשך תרס"ו ע' תקמה.
 (6) ספר יצירה פ"ב מ"ד.
 (7) ראה סידור (עם דא"ח) רמד, ג ואילך.
 (8) ראה גיטין נו, ב.
 (9) ראה המשך תרס"ו ע' תקמב. המשך תער"ב ח"ב ע' א'קכז. ועוד.
 (10) תמיד בסופה.
 (11) תהילים צב, א.
 (12) בשלח טו, יז. פרש"י עה"פ.

השלימות הכי נעלית שלמעלה ממקום ולמעלה מזמן¹³, וביחד עם זה בית המקדש קשור דוקא עם מקום גשמי, ונמשך דוגמתו (בעבודת האדם, וגם בזמן הזה) גם בכל מקום, כמ"ש¹⁴ "בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך", כפי שדובר על כך בהתוועדות שבבוקר¹⁵, והענין נמשך (ועאכו"כ) בהתוועדות זו ד"רעוא דרעוין".

ויהי רצון, שנראה תיכף ומיד איך שעצמות ומהות יושב ומתוועד ("זיצט און פאבריינגט") עם כל יהודי, "בכל המקום אשר אזכיר את שמי" (ועד"ז בנוגע להתוועדות זו שבזמן "רעוא דרעוין"), שאז "אבוא אליך וברכתיך" – המשכת כל הברכות לכאו"א מישראל, עד לגאולה האמיתית והשלימה ב"יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים".

ב. וזהו גם התוכן דפרשת השבוע שקראו היום – "נשא את ראש בני גרשון", שתוכנה נשיאת ראש והרמה שנעשית בשבט לוי, שבט מיוחד ונעלה כו'.

ועד"ז נעשה בכל אחד ואחד מבני ישראל, שהרי "לא שבט לוי בלבד אלא כל איש ואיש . . . אשר נדבה רוחו . . . הרי זה נתקדש קודש קדשים" (כמ"ש הרמב"ם בהלכות שמיטה ויובל¹⁷), היינו שבכחו של כ"א מישראל להגיע (לא רק לקדושתו של לוי סתם, אלא) לדרגת כהן גדול שעבודתו "קודש קדשים", וכמ"ש¹⁸ "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים", כהנים גדולים¹⁹, דכהן גדול הוא מלך שבכהנים, "ראש לכל הכהנים"²⁰.

וזה נמשך ב"גוי קדוש"¹⁸ – בכל הענינים והפרטים של כאו"א מישראל, כלשון הזהר²¹ (שאומרים ב"מענה לשון" בעת הביקור על ציוני צדיקים, כולל ציוני רבותינו נשיאינו) "גופא דילהון קדישא . . . נשמתא דילהון קודש קדשים" (שזה כולל – נוסף לנפש רוח ונשמה – גם חי' יחידה).

וענין זה נמשך בכל בני ישראל, גם כפי שהם מחולקים ל"ב שבטים, כמסופר בסיום פרשתנו²² אודות הקרבת קרבנות י"ב הנשיאים לחנוכת המזבח, שחלוקה זו מרומזת ב"ב סיון, והמשכו למחרת ב"ג סיון, דיש לומר שמרמז על שבט לוי, שלא הי' בכלל הנשיאים המקריבים²³ (אף שבעת לידתו הי' לוי בכלל השבטים) – כיון שהוא מרומם ומנושא משאר השבטים, וקשור עם ענין "בהעלותך את הנרות"²⁴, וביחד עם זה – הרי הוא קשור ושייך ל"ב השבטים שלפניו, שאז נעשה אצלו חיבור ב' הקצוות – ההתעלות וההבדלה מעניני העולם, וביחד עם זה נמשך וחודר בכל עניני העולם.

(19) בעה"ט עה"פ.

(20) ל' הרמב"ם הל' כלי המקדש פ"ד הי"ב.

(21) ח"ג ע, ריש ע"ב.

(22) ז, י ואילך.

(23) ראה פרש"י עה"פ שבהערה הבאה.

(24) בהעלותך ח, ב.

(13) סה"מ תרנ"ז ע' רכט. ובכ"מ.

(14) יתרו כ, כא.

(15) התוועדות הא' דשבת זו (לעיל ע' 123).

(16) פרשתנו (נשא) ד, כב.

(17) בסופן.

(18) יתרו יט, ו.

וע"פ הנ"ל ששלימות ענין זה הוא בגאולה האמיתית והשלימה, מובן מה שלעתיד לבא יהי' שער הי"ג ("שער לוי אחד"²⁵), "עתידה ארץ ישראל שתתחלק לשלשה עשר שבטים"²⁶, שאז נעשה שבט לוי מציאות חדשה – שבט הי"ג. וזהו גם דיוק המספר "שלשה עשר", הקשור גם לי"ג מדות הרחמים (עם כל השיטות בהתחלת מנין י"ג מדות הרחמים: שיטה הא' שזהו משם הוי' הא'²⁷, שיטה הב' שזהו משם הוי' הב'²⁸, ושיטה הג' שזהו משם "א-ל"²⁹, ועוד³⁰), שלמעלה מסדר ההשתלשלות ("רעוא דרעוין").

ג. ועד"ז בחלוקה לשבעת קני המנורה, כמ"ש בריש פרשת בהעלותך (שקראו בעת תפילת המנחה) "אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות"²⁴, דקאי על שבעה סוגים (ומדריגות) בבני ישראל³¹, וביחד עם זה הרי נרגש בהם שהם "מקשה אחת"³² (אחדות שלמעלה מהתחלקות), ובזה גופא "מקשה זהב"³³, וכמ"ש בזכרי'³⁴ "ראיתי והנה מנורת זהב כולה", שהזהב הוא המובחר שבעולם, כמארז'³⁵ "לא הי' העולם ראוי להשתמש בזהב, ולמה נברא, בשביל המשכן ובשביל בית המקדש".

ולהעיר שפרשה זו (בהעלותך) מתחילים ללמוד תיכף ביום ראשון בשבוע (הבא לאחרי יום השבת קודש זה), י"ג סיון (וכנ"ל ס"ב), שבו נבראה ונכללה כל הבריאה כולה (כפרש"י³⁶), ועד"ז בזמן – כל השנה כולה. וכמו שרואים שבראש השנה (שכולל את כל השנה) קוראים את המזמור ד"יום ראשון בשבת" שבו נאמר "לה' הארץ ומלואה תבל ויושבי בה"³⁷.

וסיים המזמור³⁸ – "מלך הכבוד סלה", שנפעלת נצחיות ("סלה") בכל ענינים אלו, כמאחז"ל³⁹ "כל מקום שנאמר נצח סלה ועד אין לו הפסק עולמית".

ד. ובכל ענינים אלו ניתוסף נתינת כח מיוחדת, בעמדנו בסיום ימי התשלומין דחג השבועות:

ההכנה לחג השבועות נעשית ע"י ספירת העומר במשך מ"ט יום⁴⁰, שבהם נפעלו כל הענינים, כולל ענין הטהרה וכו' "לטהרנו ולקדשנו . . סלה"⁴¹ – באופן של נצחיות:

מלך המשיח שליט"א ח"ב ע' שסט-שע. וש"נ.

(31) לקו"ת ר"פ בהעלותך.

(32) תרומה כה, לו. ויקהל לז, כב.

(33) בהעלותך שם, ד.

(34) ד, ב.

(35) ב"ר פט"ז, ב. שמו"ר פל"ה, א.

(36) בראשית א, יד. כד.

(37) תהלים כד, א.

(38) שם, י.

(39) עירובין נד, א.

(40) ראה ר"ן סוף פסחים. ועוד.

(41) נוסח הרבש"ע אחרי ספירת העומר.

(25) יחזקאל מח, לא.

(26) ב"ב ככב, א.

(27) מדרש תהלים צג, ה. תוד"ה שלש – ר"ה יז, ב.

ראב"ע תשא לד, ו. ועוד.

(28) ר"ן בהגהה לתוס' שם. ראב"ע שם (בשם רס"ג).

וראה ספר הליקוטים להאריז"ל פ' תשא.

(29) זח"ג קלא, ב. ע"ח שער (יג) א"א פי"א. פע"ח

שער (יא) הסליחות פ"ד. שער הכוונות דרושי ויעבור

דרוש ג' ואילך. משנת חסידים מסכת שארית האצילות

פ"י ואילך. ועוד.

(30) ס' חסידים סימן רנ. נתיבות עולם (למהר"ל)

נתיב התשובה פ"ו. וראה בכ"ז אגרות-קודש אדמו"ר

ומזה באים לר"ח סיון, שאז היו בני ישראל "כאיש אחד בלב אחד"⁴² ("מקשה אחת זהב"); ולאחרי זה – ימי ההכנה לחג השבועות, ועד לאמירת "תיקון ליל שבועות", שכולל גם התיקון ושלמות דכל הענינים ובאופן דנצחיות, ועד לימי חג השבועות, ושלמותם – בסיום ימי התשלומין.

ובענין זה מודגש גם הקשר והשייכות לגאולה האמיתית והשלימה:

דהנה, חג השבועות קשור למשה רבינו, וכמו שאמרנו בפרקי אבות דשבת זה (ומי שלא אמר עדיין יכול "לחטוף" ("אריינכאפן") ולהשלים עד הבדלה) "משה קיבל תורה מסיני"⁴³, והוא "גואל ראשון". גואל אחרון⁴⁴, וכן לבעש"ט – שיום ההילולא שלו הוא בחג השבועות⁴⁵, ולדוד המלך – ש"מת בעצרת"⁴⁶, והוא קשור במיוחד לגאולה (דוד מלכא משיחא), כדברי הגמרא בסנהדרין (בסוגיא אודות משיח)⁴⁷ "עתידין לקב"ה להעמיד להם דוד אחר". כגון קיסר ופלגי קיסר, ופירש"י "מלך ושני לו".

[ולהעיר, שאף שתוכן מסכת סנהדרין הוא פסקי דינים בנוגע למעשה, אעפ"כ מדובר שם⁴⁸ גם בנוגע לענין ש"לא הי' ולא עתיד להיות" (בן סורר ומורה); ויש לומר, שבלשון "לא הי' ולא עתיד להיות" מרומז ה"אתהפכא חשוכא לנהורא ומרירו למיתקא"⁴⁹].

וכמדובר לעיל⁵⁰ שר"ת שמם של ג' הרועים הנ"ל הוא "מיד".

ויהי רצון, ש"מיד" יהי' "הקיצו ורננו שוכני עפר"⁵¹ בגאולה האמיתית והשלימה, ובפרט בבואנו מחג השבועות ד"בעינן נמי לכם"⁵², שהגימטריא ד"נמי לכם" הוא (כמבואר בספרים⁵³) בגימטריא "קץ"; ואף שענין זה מבואר בספרי חסידות פולין, הרי זה כבר נתקבל והולך ומתפרסם⁵⁴.

והרי כבר נמצאים לאחר "לאלתר לתשובה"⁵⁵, ש"הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותן"⁵⁶, ע"י "נר ה' נשמת אדם"⁵⁷ שדולק בתכלית השלימות

(42) פרש"י יתרו יט, ב. וראה מכילתא שם.
(43) פ"א מ"א.

(44) ראה שמור"ר פ"ב, ד. זח"א רנג, א. שעה"פ
להאריז"ל פ' ויחי. תו"א משפטים עה, ב. לקו"ש ח"א ע' 8 ואילך.

(45) ראה לקו"ד ח"א לב, א. מב, א. סה"ש תרצ"ט ע' 333. וש"נ.
(46) ירושלמי ביצה פ"ב ה"ד. חגיגה פ"ב ה"ג. רות רבה פ"ג, ב. תוד"ה אף עצרת – חגיגה יז, א.
(47) צח, ב. וראה לקו"ש (חל"ה) ויגש שנה זו.
(48) עא, א.
(49) ראה זח"א ד, א. תניא פכ"ז.
(50) שיחות: ש"פ במדבר (לעיל ע' 69); ליל ב' דחה"ש (לעיל ריש ע' 79); יום ב' דחה"ש (לעיל ע' 78).

(51) אור ליו"ד סיון ב"יחידות" לאורחים (לעיל ע' 111); התועדות הא' דשבת זו (לעיל ע' 123).

(52) ישע"י כו, יט.
(53) פסחים סח, ב.
(54) ספר מאמר מרדכי על מס' פסחים (סיגעט, תר"ס).

(55) "קול קורא" ב"הקריאה והקדושה" תש"א-ג (אגרות-קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"ה ע' שסא ואילך).
(56) רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה.
(57) משלי כ, כז.

באופן של "שלהבת עולה מאלי" (כמ"ש בפרש"י בר"פ בהעלותך), ובמילא ודאי שצריך להיות תיכף ומיד – "לאלתר לגאולה"⁵⁵.

ה. כנהוג בהתועדות כגון זו, ינגנו את ניגוני כל רבותינו נשיאינו, החל מהניגון שמיוחס (אצל החסידים) לבעש"ט ולרב המגיד ולאדמו"ר הזקן, ואח"כ רבותינו נשיאינו שלאחרי זה – אדמו"ר האמצעי, הצ"צ, אדמו"ר מהר"ש, אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע, עד לניגון האחרון – הניגון של נשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר, שעד ניגון זה נצא מהגלות⁵⁸, והולכים תיכף ומיד לגאולה האמיתית והשלימה, הקשורה גם לשירה העשירית⁵⁹. [וכביאור אדמו"ר הזקן בתורה אור⁶⁰ ("א ליכטיקע תורה") על מארז"ל⁶¹ "כל בעלי השיר יוצאין בשיר ונמשכין בשיר", דקאי⁶² בעיקר (לא על שירת המלאכים, אלא) על שירת הנשמות].

ובפשטות – שמצטרפים אל בני ישראל שנמצאים כבר בארץ הקודש, ובירושלים עיר הקודש, וב"ציון" (פנימיות שבירושלים⁶³), ובהר הקודש (במקומות המותרים) – "בנערינו ובזקנינו . . . בבנינו ובבנותינו"⁶⁴, בגאולה האמיתית והשלימה.

ואז עובדים בבית המקדש "כהנים בעבודתם ולויים בדוכנם (כולל שירת הלויים) וישראל במעמדם"⁶⁵, ועד לקודש הקדשים, כולל גם שמתגלה קדושתו של כל יהודי, וכמבואר⁶⁶ על מארז"ל⁶⁷ עה"פ⁶⁸ "והתקדשתם . . . כי קדוש אני", "יכול כמוני" – שבכחו של יהודי להיות "כמוני" קדושתו של הקב"ה ("אתה קדוש ושמך קדוש"⁶⁹).

ונוסף בכל זה הסיוע ונתינת כח, ע"י שמנגנים הניגונים הנ"ל בבית הכנסת ובית המדרש ובית מעשים טובים, ובהתועדות, שכפתגם אדמו"ר הזקן⁷⁰ יכולה לפעול עוד יותר מאשר פעולת מלאך מיכאל.

והעיקר – שהולכים תיכף ומיד ל"מקדש אדני-כוננו ידיך", והמשך הכתוב⁷¹ "ה' ימלוך לעולם ועד" (שזהו סיום פרקי אבות⁷², ו"מתכיפין התחלה להשלמה"⁷³ – פרק א' דפרקי אבות שבו כתוב⁴³ "והעמידו תלמידים הרבה", שזה כולל גם נשים וטף).

(63) ראה לקו"ת דברים א, ב ואילך. ובכ"מ.
 (64) בא"י, ט.
 (65) מגילה ג, א. ועוד.
 (66) מאור עינים עה"פ (מז, ב). וראה אוה"ת עה"פ (ע' קה ואילך). לקו"ש ח"ז ע' 321. ובכ"מ.
 (67) ויק"ר פכ"ד, ט.
 (68) קדושים כ, ז; שם, כו.
 (69) נוסח ברכה שלישיית דתפילת העמידה.
 (70) אגרות-קודש אדמו"ר מהור"י צ"ח ג' ע' תיג.
 (71) בשלח טו, יח.
 (72) פ"ו מ"א.
 (73) נוסח "מרשות" לחתן בראשית בשמחת תורה.

(58) הלשון כאן שונה כמעט בכל הנחה ויומן, ומובאים בזה חילוקי הגירסאות: א) שעד אז כבר נצא ודאי מן הגלות; ב) ובזה יוצאים מהגלות ("און מיט דעם גייט מען ארויס פון גלות"); ג) ובניגון זה יוצאים מהגלות ("און מיט דעם ניגון גייט מען ארויס פון גלות"); ד) אשר בניגון זה מסיימים את הגלות; ה) ועם ניגונים אלו נועלים את הגלות ("און מיט די ניגונים וועט מען פארשליסן דעם גלות").
 (59) ראה מכילתא בשלח טו, א.
 (60) ראה תו"א בראשית ז, ג.
 (61) שבת נא, ב (במשנה).
 (62) ראה ד"ה באתי לגני תשל"ב (סה"מ מלוקט ח"ו ע' צה) הערה 45.

וכאמור, תיכף ומיד ממש, באופן של ממשות.

[ניגנו: ג' תנועות (להבעש"ט, הרב המגיד ואדמו"ר הזקן), "א-לי אתה" (לכ"ק אדמו"ר הזקן), "הקאפעליע" (לכ"ק אדמו"ר האמצעי), "ימין ה'" (לכ"ק אדמו"ר הצמח צדק), "לכתחילה אריבער" (לכ"ק אדמו"ר מהר"ש), ניגון "הכנה" (לכ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע), "הבינוני" (לכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ), "הוא אלקינו" (לכ"ק אדמו"ר שליט"א)].

— שיחה ב' —

ו. זמן זה שאחר תפילת מנחה, "רעוא דרעוין" דיום השבת קודש, קשור עם ענין העונג, שהתכלית והשלימות בעונג דשבת נעשה בזמן ד"רעוא דרעוין" של כל יום השבת (כנ"ל ס"א).

ומזה הוראה, שהעבודה עתה בזמן הגאולה (שהרי כבר צחצחו⁷⁴ את הכפתורים⁷⁵) צריכה להיות רק בהוספה ושלימות בכל עניני תורה ומצוותי, דוקא מתוך עונג שנוסף לעבודה עצמה, קיום התורה ומצוות באופן ד"כחדשים"⁷⁶, עד ל"חדשים"⁷⁷ ממש.

ובמיוחד בלימוד התורה בהתמדה ושקידה, ומתוך עונג דוקא, הן נגלה דתורה והן פנימיות התורה, שזהו (חיבור נגלה ופנימיות) ענינם המיוחד של תלמידי תומכי תמימים, שעיקר ענינם הוא⁷⁸ התמדה ושקידה בלימוד התורה, הן בנגלה והן בפנימיות התורה – כפי שחידש מייסד הישיבה אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע⁷⁹, שענין זה (התייסדות הישיבה) הוא מחידושו העיקריים.

וכן אלו שהיו תלמידי תומכי תמימים בעבר, נשאר אצלם הענין לעולם ועד⁸⁰, שהרי "קדושה אינה זזה ממקומה"⁸¹, ואדרבה "מעלין בקודש"⁸² – שצריך להיתוסף בזה.

וזהו הלימוד וההוראה וההחלטה הטובה שצריך כאו"א לקחת מהתועדות זו – להוסיף עוד יותר בכל עניני לימוד התורה, נגלה וחסידות יחד, מתוך תענוג.

78 ראה גם לקו"ש ח"ד ע' 311. ובכ"מ.
79 ראה שיחת שמח"ת תרנ"ט (בשעת הקפות – בקשר לקריאת שם הישיבה "תומכי תמימים") – נעתקה באגרות-קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"י ע' שסת. סה"מ תרנ"ט (בהוספות) ע' רכה.
80 ראה סה"ש תרפ"ד ע' 58. וש"נ.
81 ראה ע"ח שער (ד) אח"פ פ"ג. שער (לד) תיקון נוקבא פ"ג. שער (לה) הירח פ"א. אגה"ק ביאור לסימן זך (קמז, א).
82 ראה ברכות כח, א. וש"נ. ובכ"מ – נסמנו בלקו"ש ח"ג ע' 250 הערה ד"ה להעלות בקודש.

74 ראה שיחת שמח"ת תרפ"ט. וראה סה"מ ד' פרשיות ח"א ס"ע קצג, ובהנסמן שם הערה 129.
75 בהנחה אחרת: כאשר עומדים אנו בסיום וחותרים זמן הגלות, מוכנים תיכף ומיד ממש לגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, כדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר שצריכים רק לצחצח את הכפתורים ("מד'ארף נ'אר צופוצן די קנעפ").
76 ספרי ופרש"י ואתחנן ו, ו. שו"ע אדה"ז או"ח ס"א ס"ב.
77 ראה פרש"י יתרו יט, א. עקב יא, יג. תבוא כו, טז. ועוד. וראה לקו"ש ח"ד ע' 193. וש"נ.

ז. ויש לקשר זה עם פרשת השבוע "נשא את ראש", שנעשית התנשאות והרמה ב"ראש" – הבנת והשגת – האדם (כמשנ"ת בהתוועדות שלפני זה⁸³), כלומר – בלימוד התורה שלהם, וזה נעשה ע"י ענין העונג, שהלימוד נעשה באופן נעלה ומרומם יותר – לימוד מתוך עונג (שעונג הוא למעלה ממוחין⁸⁴).

וכאמור, הרי זה שייך לא רק לשבט לוי, אלא לכאו"א מישראל. וכמו שמביא הרמב"ם להלכה ופסק דין ברור (כנ"ל ס"ב): "לא שבט לוי בלבד אלא כל איש ואיש . . . אשר נדבה רוחו אותו . . . הרי זה נתקדש קודש קדשים", ובמילא נעשה אצלו "נשא את ראש", גילוי בחי' העונג.

ויש לומר, שזהו מה שהרמב"ם מוסיף בסיום וחותם ההלכה את הפסוק⁸⁵ "אתה תומיך גורלי", שבזה מבאר לכאו"א מישראל את הדרך והכח להגיע לגילוי בחי' העונג ("קודש קדשים", "ה' חלקו ונחלתו לעולם") מצד בחי' "גורל" שבנשמה⁸⁶, ש"גורל" (ע"ד העונג) קשור לעצם הנשמה שבכאו"א מישראל (כידוע⁸⁷ בענין "אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו" שאומרים בכל יום קודם התפילה), שלמעלה מעלה מכל הכחות והדרגות.

וביחד עם זה (ובגלל זה) – נמשך אח"כ בכל דרגות האדם, במדריגות הנשמה בבחי' נפש, רוח, נשמה, חי' ויחידה, וגם בכל כחות האדם, ועד בלבושי האדם – במחשבה דיבור ומעשה, עד במעשה שבמעשה, שכולם נעשים בתכלית השלימות.

והחל מיחידה שבנפש הקשורה ל"יחידו של עולם"⁸⁸, וכמבואר בכמה מקומות⁸⁹ עה"פ⁹⁰ "דרך כוכב מיעקב", דקאי על בחי' היחידה שבכאו"א מישראל, שבכל אחד מהם ישנו ניצוץ ("כוכב") דמלך המשיח⁹¹, שזהו בחי' יחידה שבנפש, ענין התענוג.

ולהוסיף, ש"כוכב" הוא גם "כ"ו" – גימטריא דשם הוי', שנמשך ב"כ"ב" אותיות התורה⁹² – שבהם ועל ידם ("ע"י חילופים ותמורות האותיות כו"⁹³) נברא העולם (וענין זה נזכר בספר יצירה⁹⁴, ונאמר גם ב"תיקון ליל שבעות", שרומז (כנ"ל) לתיקון

מלך המשיח שליט"א ח"כ ע' רפב הערה ד"ה דרך כוכב מיעקב. ובכ"מ.

(90) בלק כד, יז.

(91) מאור עיניים ס"פ פינחס. וראה סה"מ תרמ"ג ע' ע.

(92) קדושת לוי בלק פ, ב ואילך. הובא באוה"ת בלק ע' א'נב. ד"ה דרך כוכב מיעקב תשל"ג (סה"מ במדבר שם ריש ע' רמד).

(93) שעהיוה"א פ"א.

(94) ראה ספר יצירה פ"א מ"א ובמפרשים שם. ועוד.

(83) התוועדות הא' דשבת זו (לעיל ס"ע 121-120).

(84) ראה המשך תרס"ו ס"ע סג ואילך.

(85) תהלים טז, ה.

(86) ראה (נוסף למקומות שבהערה הבאה) ד"ה אך בגורל תשל"ב (סה"מ במדבר ח"ב ס"ע רצ ואילך). וש"נ.

(87) ראה ד"ה אשרינו תרפ"ח (סה"מ תרפ"ח ע' קיג ואילך). תרצ"ו (סה"מ תרצ"ו ע' 50 ואילך).

(88) ראה ב"ר פכ"א, ה. ובכ"מ.

(89) ראה לקו"ש ח"ב ע' 599. אגרות-קודש אדמו"ר

ושלימות כל הענינים מתוך תענוג), וחיבור ב' הענינים בתיבת "כוכב" מורה על המשכת וגילוי שם הוי' בעולם (הוי' מלשון מהוה⁹⁵).

ח. והנה, שלימות ענין זה הוא בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, שאז תהי' תכלית ושלימות המשכת וגילוי בחי' התענוג, בלשון המשנה "יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים".

וכפי שהוא גם בפשטות הענינים – כמ"ש הרמב"ם⁹⁶ בטעם הדבר ש"נתאו כל ישראל לימות המשיח", כי דוקא אז תהי' שלימות המנוחה (והתענוג) בכל הענינים. ובסיום וחותם ספר הרמב"ם⁹⁷ "ובאותו הזמן . . הטובה תהי' מושפעת הרבה וכל המעדנים מצויין כעפר", כלומר שאז נעשית השלימות בכל הענינים והדרגות, גם ב"מעדנים" של עולם הזה הגשמי (וכידוע⁹⁸ שגאולה היא המשכת "אלופו של עולם"⁹⁹ בתוך מציאות ה"גולה"¹⁰⁰).

ויש לומר שענין זה מרומז גם בלשון "גאולה האמיתית והשלימה":

הכוונה ב"גאולה האמיתית" היא, נוסף על בחי' אמת סתם – גם בחי' "אמת לאמיתו"¹⁰¹, אשר בחינה זו נמשכת וחודרת בכל מקום ודרגה (ומרומז בתיבת "אמת", שהתחלתה בא' וסיומה בת¹⁰² – המורה¹⁰³ על ההמשכה והפעולה בכל הדרגות כולם; ולהעיר מהמבואר בדרושי ראש השנה¹⁰⁴ שהתעוררות התענוג בראש השנה שנמשך בכל סדר ההשתלשלות נעשה ע"י האות א').

ו"השלימה" מורה על כך שהגאולה פועלת תכלית השלימות בכל הדרגות והכחות, עד למטה מטה.

ועפ"ז מובן, שבעמדנו בהתוועדות בעת "רעוא דרעין" (ענין התענוג), ובפרט שנמצאים תיכף ומיד ממש קודם בוא הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו – צריכה עבודת בני ישראל בכל עניני לימוד התורה וקיום המצוות להיות בגילוי בחי' התענוג ("דרך כוכב מיעקב").

(לעיל ח"ג ע' 227 ואילך); ש"פ אמור (לעיל ע' 6 ואילך).

101) ל' חז"ל – שבת י, א. וש"נ. וראה אוה"ת יתרו ע' תתצד ואילך. סה"מ תרכ"ז ע' רפב ואילך. ע' רצא ואילך. המשך תרס"ו ס"ע תלא ואילך. ע' תלו ואילך.
102) ראה ירושלמי סנהדרין פ"א ה"א. ב"ר פפ"א, ב. דב"ר פ"א, י. שהש"ר פ"א, ט (א). פרש"י ד"ה חותמו – שבת נה, א.

103) ראה גם לקו"ת מסעי צא, ד. צג, ב ואילך.

104) סידור (עם דא"ח) רמד, ג ואילך.

95) פרדס שער (א) עשר ולא תשע פ"ט. שעהיוה"א פ"ד (עט, רע"א). וראה זח"ג רנו, ב.

96) הלי' תשובה פ"ט ה"ב.

97) הלי' מלכים פ"ב ה"ה.

98) ראה ויק"ר פל"ב, ח. לקו"ת בהעלותך לה, ג. ועוד.

99) ראה סמ"ק – הובא בב"י או"ח סימן סא (ד"ה כתב בסמ"ק). שו"ע (ודאדה"ז) או"ח שם סעיף ו. וראה לקו"ת תזריע כג, ג. ועוד. וראה ברכות יג, ב.

100) ראה בארוכה שיחות שנה זו: ש"פ אחו"ק

ולהוסיף, שגם שלימות לימוד התורה באופן של חידוש ועונג תהי' לעתיד לבוא, כמ"ש "תורה חדשה מאתי תצא"¹⁰⁵, ועד שאמרו חז"ל¹⁰⁶ "תורה שאדם למד בעולם הזה הבל היא לפני תורתו של משיח".

ט. בכל זה מיתוספת נתינת כח מיוחדת בעמדנו ביום י"ב סיון, סיום ימי התשלומין דחג השבועות, "זמן מתן תורתנו"¹⁰⁷, ובמילא נעשית אז השלימות בכל עניני לימוד התורה, כולל ובמיוחד – לימוד התורה מתוך עונג. וכיון שענינו של מתן תורה שייך לכל החודש כולו (כמובן ממ"ש בגמרא¹⁰⁸ "אוריאל תליתאי . . . בירחא תליתאי"), נמשכת שלימות זו דלימוד התורה בכל החודש כולו.

והשלימות שבשבת קודש דימי התשלומין נמשכת גם בימים שלאחריו, ובפרט בחמשה עשר בחודש סיון, שבו "קיימא סיהרא באשלמותא"¹⁰⁹, השלימות דבני ישראל שדומין ללבנה¹¹⁰ ומונין ללבנה¹¹¹ (ועי"ז מקדשים את הלבנה), שכל זה נוגע לליל ט"ו, ונוסף על זה ביום ט"ו, כמבואר במסכת סוטה¹¹² במעלת אור היום ("כיון שעלה עמוד השחר ניצל כו'") שהתורה משולה לו. ואף שהחילוק המובא בגמרא שם (בין אור היום ואבוקה של אור) הוא רק בתור משל (לחילוק בין תורה ומצוות), הרי בנדון דידן הוא ג"כ ענין עיקרי ונעלה ביותר, וכפי שרואים ב"משלי" שלמה המלך.

והנה, על שלמה נאמר "שלמה יהי' שמו ושלומו ושקט אתן על ישראל בימיו"¹¹³, ונתבאר בדרוש "פדה בשלום" (בשערי תשובה¹¹⁴) לאדמו"ר האמצעי (אשר לפני זה ניגנו את ניגונו), שמעין ודוגמת ענין ה"פדי' בשלום" בשלימות דלעתיד לבוא – הי' כבר בזמן שלמה (מלשון שלימות), וכמבואר שם¹¹⁵ "שיש מדריגה גבוהה בנפש האלקית והוא בחי' יחידה שבה בחי' העצמיות, שעל ידה יש לה פדי' בשלום". וזה קשור גם לכך שמשח צדקנו הוא "מזרע דוד ושלמה"¹¹⁶.

וכמו"כ בזמן הגלות נעשה "פדה בשלום נפשי"¹¹⁷ (שזה קשור גם למתן תורה שבו נאמר "אנכי ה' אלקיך"¹¹⁸, שדרשו חז"ל¹¹⁹ "אנא נפשי כתבית יהבית", ועד"ז "נפשא דילהון קדישא"¹²¹) גם במצב ש"ברבים היו עמדי"¹¹⁷, ואדרבה – לא רק שה"רבים" דזמן

(105) ישע"י נא, ד. ויק"ר פי"ג, ג.

(106) ראה קה"ר פ"ב, א ובמ"כ שם. שם פי"א, ח.

(107) נוסח תפלת העמידה וקידוש לשבועות.

(108) שבת פח, א.

(109) ראה זהר ח"א קנ, רע"א. ח"ב פה, רע"א. רטו,

א. ח"ג מ, ב. ועוד. וראה שמו"ר פט"ו, כו.

(110) ראה חדא"ג מהרש"א סוכה כט, א. וראה ד"ה

ויאמר לו יהונתן במאמרי אדה"ז תקס"ז ע' מח ואילך.

ועם הגהות – אוה"ת בראשית ד, סע"ב ואילך.

(111) סוכה שם. ב"ר פ"ו, ג.

(112) כא, א. וש"נ.

(113) דברי הימים-א כב, ט.

(114) ח"א נו, א.

(115) נה, ג.

(116) סהמ"צ מל"ת שסב. פיה"מ סנהדרין ר"פ חלק

יסוד הי"ב. אגרת תימן פ"ג.

(117) תהלים נה, יט.

(118) יתרו כ, ב. ואתחנן ה, ו.

(119) שבת קה, א (כגירסת הע"י).

ומקום הגלות אינם סותרים ומונעים את שלימות עבודתו של היהודי, אלא הם נהפכים להיות מסייעים ליהודי.

ונקודת הענין היא, שהחידוש דהגאולה האמיתית והשלימה היא שזוהי הגאולה דכל הדרגות והפרטים כולם, שגם ה"רבים" נעשים "עמדי", ואת הגולה עצמה וכל פרט ופרט שבגולה – הופכים לגאולה, כשם שהוא בקיבוץ גלויות, שהקב"ה מקבץ את כאו"א מבני ישראל ("ואתם תלוקטו לאחד אחד בני ישראל"¹²⁰).

ומוסיפים בזה "עוד אקבץ עליו לנקבציו"¹²¹, שאף אחרי שהקב"ה מקבץ את בני ישראל ("לנקבציו") – הרי הוא בוחן ומחפש שוב – האם ישנו עוד יהודי אחד ויחיד שאפשר לקבצו ולהביאו לארץ הקודש, והקב"ה מקבץ גם אותו, שהרי כל יהודי נבחר ע"י הקב"ה, "אתה בחרתנו מכל העמים"¹²².

י. בכל הענינים האמורים לעיל, ובפרט בהחלטות טובות בכל זה, מיתוסף עוד יותר כשנמצאים ב"רעוא דרעוין", ובהתוועדות של כמה וכמה עשירות מבני ישראל.

ובפרט שאח"כ ימשיכו בברכת המזון – שבה מודגשת במיוחד שלימות העונג שביום השבת, כמ"ש בסיום ברכת המזון "הרחמן הוא ינחילנו ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים", היינו שכל שבת היא מעין והכנה ל"יום שכולו שבת" – שאז תהי' שלימות המנוחה ועונג.

והוספה והדגשה יתירה בזה – שברכת המזון נעשית בזימון על "כוס של ברכה", שע"פ הלכה שייך (לא רק בעשרה אלא) גם בשלשה¹²³, ו"יש אומרים שברכת המזון טעונה כוס אפילו ביחיד"¹²⁴, ומצינו בגדולי ישראל שנהגו כך (ומה שאין זה כך בהלכה הוא משום ש"תורה על הרוב תדבר"¹²⁵).

ומזה באים לשקלא וטריא בנוגע לנוסח עניית הזימון, שאמירת הברכה בהזכרת השם ("נברך אלקינו") שייכת דוקא בעשרה, כי בהמשכות דברכת המזון ישנם ריבוי פרטי דרגות המשתנות בהתאם למספר קהל המברכים, וכמבואר במסכת ברכות¹²⁶ מחלוקת תנא קמא ור' יוסי הגלילי בנוסח הזימון בשלשה, בעשרה, במאה, באלף או בריבוא (ויש לומר ד"ריבוא" בנדון דידן כולל גם יותר מעשר אלף, ע"ד "רבו רבבן"¹²⁷); ויש לומר שלכולי עלמא ניתוסף בהמשכה ע"י רוב הקהל (אלא שלדעתו של ר' יוסי הגלילי אין זה גורם שינוי בנוסח הברכה).

(124) שו"ע (ודאדה"ז) שם.

(125) ראה מו"נ ח"ג פל"ד.

(126) מט, ב (במשנה).

(127) דניאל ז, י.

(120) ישעי' כז, יב.

(121) שם נו, ח.

(122) נוסח תפלת העמידה דג' רגלים וימים נוראים.

(123) ראה שו"ע (ודאדה"ז) או"ח סקפ"ב ס"א. וראה

"היום יום" יד כסלו.

וה"כוס של ברכה" קשורה ונעשית ההכנה וההקדמה ל"כוסי רוי" 128 – שלימות ה"כוס של ברכה" של דוד מלכא משיחא (שבמוצאי שבת קודש עורכים "סעודתא דדוד מלכא משיחא" 129), כמאחז"ל (בנוגע לסעודה דלעתיד לבוא) "לאחר שאוכלין ושותין נותנין . . . כוס של ברכה לברך . . . אומר לו לדוד טול וברך . . . אומר להן אני אברך ולי נאה לברך" 130, "כסא דדוד לעלמא דאתי מאתן ועשרין וחד לוגא מחזיק, שנאמר כוסי רוי" 131.

ודוד מלכא משיחא קשור, כאמור, לחג השבועות, והוא "נעים זמירות ישראל" 132 בשליחותם של כל בני ישראל, ע"י ספר התהילים, שקמ"ז המזמורים שבו הם כנגד שנותיו של יעקב 133 ש"נשמתו כלולה מכל הנשמות שבישראל" 134, גם כפי שיעקב הוא נשיא – ר"ת "ניצוצו של יעקב אבינו" 135 (היינו שעיקר הנשיאות הוא ביעקב), שיעקב הי' נשיא השבטים, ועל ידו נעשית אחדותם דכל ישראל.

ודוגמתו בכאו"א מישראל (הכלול בנשמת יעקב), שהוא בבחי' נשיא ומלך, בלשון הכתוב – "ממלכת כהנים", דקאי על המלך שבכהנים, כהן גדול (כנ"ל ס"ב), אשר בכחו של יהודי להתקדש "קודש קדשים" (כפסק דין הרמב"ם הנ"ל), שזוהי דרגתו של הכהן הגדול.

ומתגלה בכאו"א מישראל שנשמתו היא "חלק אלוקה ממעל ממש" 136, שזוהי הוספת אדמו"ר הזקן על הכתוב 137, אך אין זו רק הוספה, אלא הפירוש העיקרי בזה, ופירוש "ממש" הוא שאפשר למשש זאת בחוש המישוש 138, ויתירה מזו – "העצם שאתה תופס בחלקו אתה תופס בכולו" 139. [ועד"ז בלימוד התורה וקיום המצוות, שגם ע"י לימוד חלק אחד בתורה או קיום מצוה אחת, "אתה תופס בכולו" – בכל התורה והמצוות] 140.

ולהעיר, שסיום וחותם כל ספר התהילים 141 הוא – "כל הנשמה תהלל י-ה הללוי-ה", ואיתא במדרש 142 "על כל נשימה ונשימה . . . כל הנשימה תהלל י-ה", שהפירוש (הפנימי) בזה הוא שהלול האדם להקב"ה הוא בכל הדרגות והכחות שבו, "כל נשימה ונשימה", אשר ענין זה נעשה ע"י גילוי בחי' התענוג.

136) תניא רפ"ב.
137) איוב לא, ב.
138) ראה "היום יום" כג מנחם אב. אגרות-קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"ד ע' תד. שם ע' תז. ועוד.
139) כש"ט (הוצאת קה"ת) הוספות סימן קטז (צט), ריש ע"ב). וש"נ.
140) ראה צפע"נ כללי התורה והמצוה ערך עוסק במצוה כו'. סה"מ תרנ"ה ע' לז. המשך תרס"ו ס"ע סח. סה"מ תש"ה ע' 107. ועוד.
141) קנ, ו.
142) ב"ר פי"ד, ט.

128) תהלים כג, ה.
129) ראה סידור האריז"ל כוונת הבדלה ומו"ש. פע"ח שער (יח) השבת ספכ"ד. וראה לקו"ש חכ"ה ע' 489 הערה ד"ה מוצאי שבת-קודש.
130) פסחים קיט, ב.
131) יומא עו, א.
132) שמואל-ב כג, א.
133) ראה ירושלמי שבת פט"ז ה"א. וראה לקו"ש ח"י ע' 75 שוה"ג הב' להערה 31. וש"נ.
134) אגה"ק ס"ז (קיא, סע"ב).
135) ראה מג"ע אופן פד. קה"י מע' רבי.

יא. והדגשה מיוחדת בכל זה, כאמור, בעמדנו ביום השבת שענינו עונג (מעין דלעתיד לבוא), ש"אין למעלה מעונג", היינו שבכל דרגא שבסדר ההשתלשלות שהיא בבחי' "מעלה", הרי עונג הוא למעלה מזה (ואין למעלה הימנו), אבל ביחד עם זה (ובגלל זה) – נמשך מיום השבת בכל ימי החול ובכל פרטי המחשבה דיבור ומעשה, בכל הדרגות והכחות ובכל סדר ההשתלשלות עד לחלק התחתון שבו (כנ"ל ס"א), עד שכולם נעשים בתכלית השלימות, וכמבואר בסידור (עם דא"ח) בדרושי ר"ה (הנ"ל ס"ח), שפנימיות התענוג דר"ה נמשך בכל סדר ההשתלשלות, עד לבחי' מעשה, ומעשה שבמעשה.

ויש לקשר זה גם עם המזמור תהילים דשנה זו¹⁴³ – שהתחלת קאפיטל פ"ט¹⁴⁴ היא "משכיל לאיתן האזרחי", דקאי על בחי' "איתן" שבנשמה¹⁴⁵, והמשך וסיום קאפיטל צ'¹⁴⁶ – "ויהי נועם גו" (ענין התענוג), ונמשך ב"מעשה ידינו" דוקא, והיינו דבחי' "איתן האזרחי" נמשך עד ב"מעשה ידינו", מעשה שבמעשה.

ודוגמתו בעבודת האדם – כמאחז"ל¹⁴⁷ "וכל מעשיך יהיו לשם שמים" (וגם "בכל דרכיך דעהו"¹⁴⁸ שלמעלה מזה, כמבואר במ"א¹⁴⁹), שהענין ד"שמים" נמשך גם ב"מעשיך" ("מעשה ידינו כוננהו"); ויש להוסיף ולפרש בזה בעומק יותר – שאמיתית ושלימות המשכת והתגלות בחי' "שמים" היא דוקא ב"כל מעשיך" (ע"ד מה שנת"ל בנוגע לבחי' התענוג), ולכן "כל מעשיך" דוקא בכחם להגיע ל"שמים".

וזהו מצד ש"נתאוה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים"¹⁵⁰, ומובן שאין זה רק ענין פרטי בעבודה, כי אם הוא ענין הנוגע לעצם מציאות אדם העליון, שמבלעדי זה חסר כביכול בשלימות דלמעלה, שהרי "כל מי שאין לו בית אינו אדם"¹⁵¹ (אדם העליון), ודוקא עי"ז נעשה "אדם" (כביכול).

ולכן בדירה בתחתונים ההמשכה היא גם ובעיקר – למטה מטה – במציאות האדם התחתון, אדם מלשון א' דם¹⁵², שנמשך ומתגלה "אלופו של עולם" בגופו הגשמי, עד שנעשה דם ובשר כבשרו, ועד – "בשרי".

בהערה ד"ה כל מעשיך לשם שמים.

148) משלי ג, ו. רמב"ם וטושו"ע שם. שו"ע אדה"ז או"ח סקניו ס"ב.

149) ראה לקו"ש ח"ג ע' 907. שם ע' 932. ח"י ע' 104. חכ"ה ע' 135. ועוד.

150) ראה תנחומא פרשתנו טז. בחוקותי ג. במדב"ר פי"ג, ו. תניא רפל"ו.

151) יבמות סג, רע"א ותוס' שם. וראה הנסמן בלקו"ש חכ"ה ע' 306 הערה 78.

152) של"ה בהקדמת בית ישראל בית דוד (כא, א).

143) ע"פ המנהג לומר בכל יום הקאפיטל תהלים המתאים לשנות חייו (אגרות קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"א ע' לא. ח"י ע' נג. וראה גם מאמרי אדה"ז הקצרים ע' שמא) – התחילו ב"א ניסן שנה זו אמירת מזמור צ'. המו"ל.

144) פסוק א.

145) ראה קונטרס לימוד החסידות ע' 5-6 (אגרות קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"ג ע' שלה"ו).

146) פסוק יז.

147) אבות פ"ב מ"ב. רמב"ם הל' דעות ספ"ג. טושו"ע או"ח סר"א. וראה לקו"ש חכ"ד ע' 646

יב. וממשיכים את כל זה גם בימי השבוע, החל מיום ראשון – "יום אחד"¹⁵³, שבו "הי' הקב"ה יחיד בעולמו"¹⁵⁴, שדוגמתו בעבודת האדם – המשכת וגילוי בחי' יחידה שבנפש, שהיא הכלי ל"יחידו של עולם"; ובפרט שבו הונהג לאחרונה להוסיף במצות הצדקה¹⁵⁵ (וכבר נתפשט המנהג כן בכמה מקומות), וכיון שנהוג כך למעלה משלוש שנים, הרי זה נעשה ענין של "חזקה" וחוזק, ולא שייך בזה שינוי והפסק כו'.

ועצם ההחלטה בזה עכשיו מזרזת את הגאולה, "גדולה צדקה שמקרכת את הגאולה"¹⁵⁶, אשר תמורת "צדקה עשה הקב"ה בישראל שפיזרן לבית האומות"¹⁵⁷, נעשית הצדקה ד"פרחות תשב ירושלים"¹⁵⁸ – אות ז' לאחר הר'.

ובפרט ע"י צדקה (באופן המותר ביום השבת קודש), כשבאים להשתתף ולחזק ולסייע להתוועדות דכו"כ מבני ישראל (אנשים נשים וטף), כולל גם ע"י אמירת "אמן" כדיבור (או במחשבה) בסיום השיחות, או "אמן כן יהי רצון", כדברי הרמב"ם בהלכות פרה אדומה¹⁵⁹ "והעשירית יעשה המלך המשיח מהרה יגלה אמן כן יהי רצון" (וזה נעשה ההכנה לניגון העשירי וכו').

וכפי שדובר פעם¹⁶⁰ בטעם הדבר שהרמב"ם מסיים בברכת "אמן כן יהי רצון" – דלכאורה ספר הרמב"ם הוא "חיבור הלכות הלכות"?! אלא, שבזה משמיענו הרמב"ם פסק דין הלכה למעשה, שיהודי צריך להשתוקק כל כך לגאולה, שאז כשעוסק בענין הגאולה ומדבר ומזכיר אודות הגאולה הרי הוא תיכף משתוקק שיהי' זה בפועל, ומאשר ומחזק את הענין (כיון שיש חיוב "לחכות לביאתו"¹⁶¹) עי"ז שמוסיף "אמן כן יהי רצון".

וכפי שאומרים בברכת המזון "בונה ברחמיו ירושלים", ומסיימים "אמן" (דלא כבברכות שלפני' ושל אחרי'), ר"ת "א-ל מלך נאמן"¹⁶², שבטוחים בזה, ובסיום ברכת המזון "והי' ה' מבטחו"¹⁶³, הבטחון הגמור בהקב"ה בנוגע לכל הענינים, כולל ובמיוחד הבטחון בענין הגאולה, ש"הנה זה (משיח) בא"¹⁶⁵, וכבר בא!

וזה מביא את הציפי' ד"אחכה לו בכל יום שיבוא"¹⁶⁶, היינו (לא רק ש"אחכה לו בכל יום – שיבוא", אלא) שיבוא בכל יום¹⁶⁷, ובזה גופא – בתחילת היום, וכפי שרואים בדיני

(153) בראשית א, ה.

(154) ב"ר פ"ג, ח. הובא בפרש"י עה"פ.

(155) החל מ"א ניסן תשמ"ו, נוהג כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א לחלק דולרים לצדקה בכל יום ראשון בשבוע. המו"ל.

(156) ב"ב י, א. וראה תניא פל"ז (מח, ב ואילך).

(157) פסחים פז, ב.

(158) זכרי' ב, ח.

(159) ספ"ג.

(160) לקו"ש חכ"ח ע' 136 ואילך.

(161) רמב"ם הל' מלכים פי"א ה"א.

(162) שבת קיט, ב. סנהדרין קיא, א.

(163) ירמ"י יז, ז.

(164) ראה גם שיחת ש"פ בראשית התוועדות ב' (לעיל ח"א ע' 178). ובכ"מ.

(165) שה"ש ב, ח ובשהש"ר עה"פ.

(166) נוסח "אני מאמין" הנדפס בסידורים – ע"פ עיקר הי"ב מ"ג העיקרים (פיה"מ להרמב"ם סנהדרין הקדמה לפרק חלק).

(167) ראה גם אגרות-קודש אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ח"ב ע' רלג"ד.

נזיר (שקשור לפרשתנו) שהאומר הרי אני נזיר ביום שכן דוד בא, הרי זה אסור תיכף ביין ולהיטמא למתים כו'¹⁶⁸ [דזה שהלכה זו נאמרה בנוגע לנזיר הוא כי הוא נוגע בפועל בדין נזירות (משא"כ בשאר דיני תורה), אבל עצם הענין נוגע ושייך לכאו"א מישראל, כפשוט].

יג. וביום השבת, שהוא מעין הגאולה כנ"ל, יש לקבל החלטות טובות שיקרבו את הגאולה, ע"י הוספה בכל עניני לימוד התורה (וקיום המצוות) מתוך תענוג (ובפרט בלימוד פרקי אבות), וכן אהבת ואחדות ישראל מתוך תענוג. וזה שייך במיוחד לחג השבועות, שהרי עיקר ההכנה וההקדמה למתן תורה היתה בראש חודש סיון, שביום זה "ויחן שם ישראל נגד ההר"¹⁶⁹ – "כאיש אחד בלב אחד".

ולהוסיף, שיסוד והתחלת כל יום היא בקיום מצוה זו, כמ"ש אדמו"ר הזקן בסידורו¹⁷⁰ "נכון לומר קודם התפילה הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת¹⁷¹ לרעך כמוך", ו"נכון לומר" בדיבור דוקא, שדיבור הוא מעשה זוטא¹⁷², "עקימת שפתיו הוי מעשה"¹⁷², ומזה נמשך גם (ובעיקר) במעשה בפועל.

וכמו"כ יש לעורר על התחזקות בלימוד שיעורי חת"ת הקשורים למשה, דוד והבעש"ט, השייכים במיוחד לחג השבועות, "זמן מתן תורתנו" (כמדובר גם לעיל ס"ד): חומש – קשור עם משה רבינו, ש"משה קיבל תורה מסיני"¹⁷³ (שזהו התחלת הפרקי אבות דשבת זה, ולפני" מקדימים את המשנה¹⁷⁴ "כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא"); תהילים – קשור עם דוד מלכא משיחא, ש"דוד מת בעצרת" (וכמדובר לעיל (ס"י) בנוגע לעילוי המיוחד דספרו תהילים); ותניא – קשור עם הבעש"ט (מייסד תורת החסידות), שגם יום ההילולא שלו הוא בחג השבועות.

ויש להוסיף, שהראשי תיבות דשמות שלשה אלו (משה, ישראל, דוד) הוא "מיד", שמרמז על ביאת משיח צדקנו מיד, ומיד ממש, באופן שאפשר למשש בחוש המישוש, כי הגאולה נמשכת עד למטה מטה (וכנ"ל).

יד. ויהי רצון – והוא העיקר – שהחידוש בכל עניני לימוד התורה מתוך עונג יהי' ההכנה וההקדמה לגילוי של "תורה חדשה מאתי תצא", כולל גם חידוש בכללות מציאות העולם, כמ"ש¹⁷⁵ "השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה", וכמבואר בלקו"ת בסופו¹⁷⁶ (ולהעיר שגם התחלת הלקו"ת קשור עם ענין הגאולה).

(172) סנהדרין סה, א.

(173) אבות פ"א מ"א.

(174) סנהדרין ר"פ חלק.

(175) ישעי' סו, כב.

(176) שה"ש נא, ג.

(168) עירובין מג, סע"א-ב. רמב"ם הל' נזירות פ"ד הי"א.

(169) יתרו יט, ב.

(170) לפני "מה טובו".

(171) קדושים יט, יח.

וענין זה מודגש גם בהתחלת התורה אור¹⁷⁷ (חלק ראשון של הלקו"ת¹⁷⁸) – "השמים כסאי והארץ הדום רגלי"¹⁷⁹, וסיום הכתוב – "אי זה בית אשר תבנו לי ואי זה מקום מנוחתי" דקאי על בית המקדש, ובפרט בית המקדש השלישי, ובהמשך לזה¹⁸⁰ ד"ה "השמים החדשים והארץ החדשה".

ונסיים בברכת המזון (כנ"ל), ובהמשך לזה (אחרי תפילת מעריב) תתקיים חלוקת "כוס של ברכה" לכל הנוכחים בהתוועדות זו, ואז גם אלו שלא היו כאן – או מטעם ששוהים במקום רחוק ואין באפשרותם להגיע מפאת תחום שבת, או מאיזו סיבה שתהי' – יוכלו לבוא להשתתף וכו' אחרי הבדלה.

ותיכף ומיד הולכים ביחד עם משיח צדקנו – לקבלת פנים של כל כלל ישראל בגאולה האמיתית והשלימה (ש"הן גאלתי אתכם", כמו שאומרים בהמשך ל"הוא אלקינו"¹⁸¹), וכל זה באופן ד"ימין ה' רוממה"¹⁸², ובאופן שכל ישראל ערבים זה בזה¹⁸³, גם מלשון תענוג¹⁸⁴ (שזה קשור לשבועות שבו ערבה שינת עצרת¹⁸⁵).

ובפרט ע"י השתתפות כמה עשירות מישראל בהתוועדות זו בבית הכנסת ובית המדרש (שהרי בבית זה ישנם גם שיעורי תורה) ובית מעשים טובים (שהרי בבית זה ישנן גם פעולות של צדקה וגמילות חסדים, כולל גם – חלוקת הצדקה מחר ביום הראשון בשבוע (כנ"ל סי"ב)) וכו'; והולכים לכל לראש עם הנמצאים בבית הכנסת זה, עם כל הבתי כנסיות ובתי מדרשות שבבבל¹⁸⁶ (ובכל חוץ לארץ), לארץ הקודש.

ובארץ ישראל גופא – בירושלים עיר הקודש וכו', עד בקודש הקדשים, ביחד עם לוחות הראשונות ולוחות האחרונות (גם כפי שהם קודם שניתנו).

ועוד והעיקר – תיכף ו"מיד" ממש.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א התחיל לנגן את ניגון ההקפות לאביו הרלווי"צ ז"ל].

– שיחה ג' –

טו. יש לברר האם נמצאים כאן עשרה שנטלו את ידיהם לסעודה – שאז אפשר להזכיר את השם בברכת הזימון ("נברך אלקינו"), או שלשה – שאז אפשר עכ"פ לעשות זימון.

182) תהלים קיח, טז.

183) סנהדרין כז, ב. שבועות לט, א.

184) ראה גם סה"ש תש"א ע' 144. אגרות-קודש אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ח"א ע' סו. ובכ"מ.

185) שהש"ר פ"א, יב (ב).

186) ראה מגילה כט, א. וראה בארוכה קונטרס בענין מקדש מעט זה בית רבינו שבבבל ס"ג (סה"ש תשנ"ב ח"ב ס"ע 466) ואילך.

177) בראשית א, א.

178) אגרות-קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"ד ס"ע תקס ואילך. נדפס גם בהוספות לתו"א (קמא, ב ואילך) ולקו"ת (ג, ב).

179) ישע' שם, א.

180) תו"א שם א, ג.

181) בקדושת "כתר" דתפלת מוסף דשבת ויו"ט.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א חייך ואמר:] ואפילו אם ישנו רק אחד... הרי מצד אהבת ישראל (כפי שאומרים בבוקר קודם התפילה "הריני מקבל... ואהבת לרעך כמוך"), מובן, שגם יחיד מישראל הרי הוא כולל במחשבתו את כל בני ישראל, וא"כ ישנה הזכרת השם בברכת הזימון (שבעשרה מישראל ויותר) במחשבה.

ובעמדנו בסיום וחותם י"ב סיון, ובהתחלת מחרתו י"ג סיון, אחרי מתן תורה שבו "וירד הוי' על הר סיני"¹⁸⁷ ו"ואל משה אמר עלה אל ה'"¹⁸⁸, הרי מוכנים לשלימות לימוד התורה דלעתיד לבוא, "תורה חדשה מאתי תצא", כמו במתן תורה בפעם הראשונה, ולימוד התורה באופן של "לאמר", כמבואר בלקו"ת¹⁸⁹.

וכשם שבמתן תורה בפעם הראשונה היו כל ישראל – שלכן הקשו בכמה מקומות¹⁸⁹ מהי כוונת הכתוב "וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר" כיון שכל נשמות ישראל היו במתן תורה¹⁹⁰ – כמו"כ נעשה גם עתה (ובאופן של "לאמר"), כאשר "תורה חדשה מאתי תצא", וללא צורך להמתין ארבעים יום (כמו אז).

ובפרט שמי"ג סיון ממשיכים לי"ד וט"ו סיון (ביום השני וביום השלישי בשבוע), די ש לומר, שע"ד ששם י-ה הוא גם שם בפני עצמו¹⁹¹ (מלבד היותו חלק משם הוי'), עד"ז ט"ו (בגימטריא י-ה) הוא יום מיוחד לעצמו, וזה נמשך בשאר הימים.

ועוד והוא העיקר, גאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש.

[ההתוועדות הסתיימה בשעה 10:15 לערך.]

לאחרי ברכת המזון, תפילת מעריב והבדלה – חילק כ"ק אדמו"ר שליט"א לכל הנאספים שיחיו מ"כוס של ברכה".

טרם צאתו (בשעה 12:12), התחיל לנגן "כי בשמחה תצאו".

(190) פרקי דר"א פמ"א. שמו"ר פכ"ח, ו. תנחומא פקודי ג. נצבים ג. זהר ח"א צא, ב. ח"ב פג, ב. תקו"ז תמ"ט (פו, א).
(191) רמב"ם הלי' יסוה"ת פ"ו ה"ד.

(187) יתרו יט, כ.
(188) משפטים כד, א.
(189) לקו"ת שה"ש מ, ב. מב, סע"א-ב. וראה גם תו"א יתרו סז, ב.

בס"ד. שיחת מוצאי יום ג', ט"ו סיון ה'תנש"א

— אחרי תפילת ערבית —

הנחה בלתי מוגה

א. עומדים כעת ביום השלישי דפרשת בהעלותך, שיש אומרים¹ שהחומש בה נמצאת – חומש במדבר – כלולה ג"כ משלושה ספרים, דע"י "ויהי בנסוע הארון"² זה נעשה ג' ספרים, ובמילא נעשה (בנוגע לכל הענינים) שישנם שבעה ספרים¹.

וזה קשור גם לפרשת בהעלותך, שהרי במנורה היו שבעת קני המנורה, והרי מנורה קאי גם על תורה³ – שבתורה הרי ישנו "עד ירכה עד פרחה מקשה היא"⁴, כפסק הרמב"ם⁵ שבתורה הכל היא אותה קדושה, מעשרת הדברות עד "ואחות לוטן תמנע"⁶, וכמדובר כמה פעמים⁷.

ב. שלכן, ישנו ג"כ ענין שכעת יתנו לצדקה שלושה מטבעות, או שלושה שטרות. ושזה ימשיך ג"כ את הברכה המשולשת שאודותה קראו בפרשת השבת שלפני זה⁸, ולאחר מכן ממשיכים בפרשת בהעלותך בשבת הבאה עתה, שפרשת בהעלותך הרי היא הפרשה השלישית (כנ"ל).

ושיהי' אצל כל יהודי ואצל כל בני ישראל, עוד בימי הגלות, הענין של "נשא את ראש"⁹, כמדובר כמה פעמים, והענין של "שתהא שלהבת עולה מאלי"¹⁰, שזהו פירוש השם "בהעלותך", ושימשיכו מיד – היות וישנן כל המעלות שאין למעלה מהן – את הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

[אח"כ חילק כ"ק אדמו"ר שליט"א לכאו"א מהנאספים שיחיו ג' שטרות של דולר, על מנת לתת אותם (או חילופם) לצדקה].

(6) וישלח לו, כב.
 (7) שיחת ש"פ נשא התוועדות א' (לעיל ע' 117).
 ועוד.
 (8) נשא ו, כב ואילך.
 (9) שם ד, כב.
 (10) פרש"י בהעלותך שם, ב.

(1) שבת קטז, רע"א.
 (2) בהעלותך י, לה.
 (3) ראה תו"א ויקהל פח, סע"ב-ג. וראה ספר הליקוטס – דא"ח צ"צ ערך מנורה (ע' תתנח"ט). וש"נ.
 (4) בהעלותך ח, ד.
 (5) פיה"מ סנהדרין הקדמה לפ' חלק (יסוד השמיני).

אחרי שבירך בופה"ג ניגנו "שישו ושמחו בשמחת הגאולה", וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את השירה בחוזק, במיוחד לעבר קבוצת האורחים ממונטריאול.

בשיחה א' הזכיר ששבת זו היא הראשונה שלאחר חג השבועות - זמן מ"ת, ודיבר אודות קבלת התורה מחדש, וביאר בהרחבה כיצד לימוד התורה לאחר חג השבועות צ"ל באופן אחר לגמרי, כפי שמתייחסים לדבר שהוא בבחי' "חדשים ממש", ושזה שייך לכאו"א - אנשים, נשים וטף, וכן בנוגע לפרשת השבוע "נשא את ראש", שהנשיאת-ראש הוא ענין לימוד התורה באופן חדש, ומזה ממשיכים לפרשת בהעלותך - "שלהבת עולה מאליי" ב"נר ה' נשמת אדם" באופן של חידוש, ואיחל שע"י לימוד התורה באופן חדש נזכה ל"תורה חדשה מאתי תצא" ותיכף ומיד ממש.

אחרי שיחה זו ניגנו את מארש ר"ח כסלו, וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את השירה בחוזק רב, ובאמצע עודד בתנועות חזקות במיוחד בידו הימנית הק'. אח"כ נתן פרוסת עוגה לילד הקטן מהאחים שארף שיחיו.

לאחר מכן פנה כ"ק אדמו"ר שליט"א לשמאלו, ואמר שנמצאים כאן אורחים, ובודאי יאמרו "לחיים" ביחד עם ניגון שמח וכל הקהל יצטרף אליהם, וכיון שיש ביניהם אורחים מצרפת שאינם מבינים אידיש, לכן - והמשיך בצרפתית: "יאמרו 'לחיים' שלוש פעמים ובזריזות, וזה יהי' הכנה קרובה לגאולה³⁹ האמיתית והשלימה על ידי משיח צדקנו".

39 גירסא אחרת: אשר ענין זה יהי' ההכנה, הסיבה וההקדמה לזריזות הגאולה כו'.

יזמן מבית משיח 770

ש"ק פרשת נשא, י"ב סיון ה'תנש"א

• ליל שבת קודש •

רוב האורחים עדיין נשארו בבית חיינו, ואליהם נוספו שלוחים ורבנים שלא יכלו לעזוב את קהילותיהם בימי החג ובאו השבת כדי "לחטוף" מאוירת החג. כמו"כ הגיעה לשבת קבוצת יהודים מצרפת המתגוררים במונטריאול, קנדה ע"י השליח ר' מנחם מענדל שי' רסקין³⁸, ובמילא הי' קהל גדול כ"י במשך השבת.

כ"ק אדמו"ר שליט"א נכנס לביהכ"נ לקבלת שבת בשעה 8:50.

ב"לכה דודי" עודד את השירה, ובמיוחד בבית האחרון (אותו שרו בניגון "דידן נצח") - בו עודד בחוזק ולמשך זמן.

• יום שבת קודש פרשת נשא, י"ב סיון - סיום ימי התשלומין דחג השבועות •

בתפילת שחרית ניגנו ב"שים שלום", וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את השירה בחוזק, וסימן לחזור על הניגון ג"פ.

בשעה 1:30 נכנס כ"ק אדמו"ר שליט"א להתוועדות, כשהקהל מנגן ניגון שמח.

38 ראה לקמן ש"פ נשא בעת ההתוועדות (הא').

פרקי אבות - ראוי ללמוד לפחות משנה אחת בעיון עם פירוש הרע"ב ועיקר תויו"ט, ואמר שזה שייך במיוחד לתלמידי התמימים שכל עיסוקם הוא הלימוד דוקא בהבנה ובעיון, וכן עורר על לימוד הפרקים גם במשך השבוע - בעת ההליכה בדרך וכיו"ב. בסיום הזכיר אודות חלוקת המשקה.

אחרי שיחה זו התקיימה חלוקת המשקה. בתחילה הועמדו על השולחן 23 קנקנים, וכ"ק אדמו"ר שליט"א איחל לכאו"א מהמקבלים: "זאל זיין² בהצלחה רבה".

בשל ריבוי הקנקנים, מזג מהם כ"ק אדמו"ר שליט"א גם לתוך כוס זכוכית (מלבד המזיגה לתוך הגביע, כרגיל). לראשון המקבלים מזג בתחילה מכוס הזכוכית לתוך כוסו, ואח"כ החזיר מכוס הזכוכית לקנקן.

כשניגש ר' זלמן שי' יפה, חיך אליו כ"ק אדמו"ר שליט"א.

כשניגש ר' שלמה שי' קונין (יחד עם חברי ועד אגו"ח) לקחת קנקן עבור התוועדות הקבלת-פנים לאורחים, ביקש ברכה עבור ר' יצחק הכהן שי' קונין. כ"ק אדמו"ר שליט"א שאלו אם יש קנקן עבורו, ומיד הובאו שני קנקנים נוספים, וכ"ק אדמו"ר שליט"א נתן א' מהם לר' שלמה קונין. אח"כ ביקש הנ"ל ברכה שהספרים יחזרו, ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: "אמן, בקרוב". את הקנקן השני נתן כ"ק אדמו"ר שליט"א לאדם נוסף שהכריז (ובמילא היו סה"כ 25 קנקנים).

אח"כ החל כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן את ניגון ההקפות לאביו הרלווי"צ ז"ל. באמצע הורה לר' שלום דובער

האורחים החלו לנגן "האדרת והאמונה" בניגון המארש הצרפתי, וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד לעברם את השירה, ובאמצע סימן בשתי אצבעותיו הק' שיאמרו "לחיים" בפעם השני, ואח"כ בשלושת אצבעותיו - שיאמרו "לחיים" פעם שלישית⁴⁰.

בשיחה ב' דיבר על ענינו של מ"ת - חיבור עליונים ותחתונים מלמעלה למטה ומלמטה למעלה, וההוראה בעבודת האדם - זהו ע"י ירידת הנפש האלקית בגוף גשמי מלמעלה למטה, ועי"ז מבררים את עניני העולם כמו אכילה ושתי' וכו' ומעלים אותם לקדושה - מלמטה למעלה. אח"כ הי' שקו"ט במבואר בחסידות שעד מ"ת לא חזרה הקדושה בעולם הגשמי - ביחס לשבועת אליעזר ולקרבות שהוקרבו אז ועוד, ואמר שכל זה הוא גם בעבודת האדם, שהרי ברכות התורה הם הברכה והמשכה דמ"ת מחדש - המ"ת דאותו יום, ובמילא הברכות שלפני ברכות התורה הם בדוגמת העבודה שלפני מ"ת, ולאחרי ברכות התורה זהו ענין העבודה שלאחר מ"ת, ונמצא שבכל יום ישנו החיבור דעליונים ותחתונים.

אחרי שיחה זו ניגנו "יחי אדוננו", וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את השירה בחוזק. באמצע הורה לר' משה שי' וובר לומר "לחיים", ועודד לעברו את השירה.

בשיחה ג' עורר על חיזוק המנהג דאמירת פרקי אבות במשך כל שבתות הקיץ, והוסיף שאע"פ שבד"כ "אומרים"

(40) ולהעיר שבדרכם חזרה למונטריאול הם התגברו על שלוש תקלות: פעמיים התפוצצו גלגלי האוטובוס, ובפעם השלישית התנגש האוטובוס בצבי שדילג מולו, ות"ל שאיש לא נפגע... המו"ל.

מים ומגבת בצבע צהוב-לבן⁴¹ על ידו הק', וסידורו (שבתוכו עדיין דפי פרקי אבות) מתחת לידו הימנית הק', וצעד לעבר מזרח ביהכ"נ (אח"כ נודע שאת הספל מילא מהברז שליד המדרגות הפנימיות למטה).

פניו הק' היו רציניות מאוד; עיניו הק' היו נראות גדולות במיוחד וזקנו הק' הי' מוטה לצד.

מראה ביהכ"נ הי' כך: בחלק אחד הסתיים השיעור הקבוע במאמרי דא"ח של כ"ק אדמו"ר שליט"א (שנמסר ע"י ר' פינחס שי' קארף), ובינתיים החל ציבור לא-גדול להתאסף לסדר הניגונים וחזרת דא"ח הנהוג בשעה זו בכל שבת, ופה ושם ישבו חסידים, זקנים, אברכים ותמימים ועסקו בלימוד בספר, ב"חזרה" על שיחות השבת או בסתם שיחת רעים חסידית. הרצפה כבר היתה נקייה מההתוועדות (הגוי כבר הספיק לנקות), אך השולחנות (הפירמידות) מסביב, כבכל שבת, נשארים עומדים על מקומם עד לאחר מוצש"ק.

ברגע הראשון נוצרה מהומה; איש מהנוכחים לא הבין מה מתרחש ובביהכ"נ נהייתה בהלה, אך במהרה התאוששו מעט האנשים שהיו באותה עת בביהכ"נ (50 עד 100 לערך) מהתדהמה הראשונית, ומיהרו לצעוד בעקבות כ"ק אדמו"ר שליט"א.

בדרכו נעצר כ"ק אדמו"ר שליט"א כאשר הגיע למקום שבו היו השולחנות אחד על השני (פירמידה) וחסמו את המעבר, וכמה מהתמימים ניגשו ודחפו

שי' גורודצקי לומר "לחיים", ועודד את השירה לעבר המשב"ק ר' שלום בער שי' גנזבורג (לעברו עודד גם פעמים נוספות במשך ההתוועדות).

לאחר מכן הורה לחזן ר' משה שי' טלישבסקי לנגן "יהי רצון . . . שיבנה ביהמ"ק", ועודד בחוזק ולמשך זמן רב. אח"כ התחיל לנגן בעצמו "ניעט ניעט ניקאָוואָ", ועודד בחוזק.

אח"כ הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה.

בעת אמירת הברכה החלו לנגן "שובה ה'", וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את השירה בחוזק רב. כשנעמד ממקומו - השתתקו, אך כ"ק אדמו"ר שליט"א הניף את ידו הק' בעוז להמשך השירה, והמשיך לעודד בחוזק בהנפת ידו הק' אף לאחר שכבר נעמד ליד הסטנדר.

ההתוועדות הסתיימה בשעה 4:00 לערך.

בתפילת מנחה ניגנו ב"שים שלום", וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את השירה בשתי ידיו הק'.

אחרי התפילה התיישב כ"ק אדמו"ר שליט"א לאמירת פרקי אבות (הפעם חילקו לקהל חוברות מיוחדות הכוללות פ"א מפרקי אבות עם ביאורים מכ"ק אדמו"ר שליט"א על המשנה הראשונה), ואחרי הכרזת הגבאי על תפילת מעריב בשעה 9:05 - יצא מביהכ"נ.

בשעה 8:05 לערך (מספר דקות לפני השקיעה), נכנס כ"ק אדמו"ר שליט"א לפתע לביהכ"נ הגדול, כשבידו השמאלית הק' ספל ("קוואָרט") בצבע כסף מלא

(41) לפי א' היומנים היתה המגבת בצבע ורוד.

את כיסאו. העבירו את הכסא (שהי' על בימת ההתועדות) דרך הספסלים עד לבימת התפילה, ומשם למטה ע"ג הרצפה מאחורי כ"ק אדמו"ר שליט"א. אח"כ סימן פעמיים שיקרבו את זה אליו⁴⁴, והתיישב כשפניו הק' לצד ארון הקודש - קצת באלכסון לכיוון בימת קריה"ת (שעמדה לצפון), והמתין לחלה. בינתיים שפשף את ידיו הק' כו"כ פעמים ונגבן במשך זמן⁴⁵.

בינתיים הוזעק הריב"ק (ע"י חתנו ר' לוי שי' גרליק שנכח ב-770), וכששמע שצריכים חלה - רץ מיד בחזרה והביא מהשכן סלאווין (דרך החצר) חלה אחת שלימה (קלועה) בתוך שקית ניילון. הנ"ל הגיע עם החלה והוריד את השקית והגישה לכ"ק אדמו"ר שליט"א, וכ"ק אדמו"ר שליט"א חיך לעברו, בירך "המוציא" ובצע את החלה לשתיים (בערך לחצי; לא הי' סכין), וכיון שלא הי' מלח - הטביל חתיכה אחת בשני' תוך כדי חיך⁴⁶, וטעם מהחלה. כשהגיע מלח - חיך שוב והטביל את החלה במלח.

אח"כ פנה כ"ק אדמו"ר שליט"א לימינו ואמר (כשמסמן בידו הק' לכיוון הבימה): **"אויב מען קען אַרויפגיין אויבן, אַלע זאַלן קענען זען"**⁴⁷, והורה

44) בא' היומנים נכתב להיפך: היות והי' קהל גדול מסביב לכ"ק אדמו"ר שליט"א, היו מוכרחים להוריד את הכסא בסמיכות ממש אליו.

45) לפי חלק מהיומנים המשיך לשפשף ולנגב ידיו הק' בעודו עומד ואח"כ התיישב, ובזכרונות אחדים שהתיישב תוך כדי ברכת "המוציא" (וסימן לקרב את הכסא), לפני שטעם מהחלה.

46) לפי א' היומנים עשה סימן בידו הק' כטיבול, וחיך.

47) = "אם אפשר לעלות למעלה, שכולם יוכלו לראות".

בכח את השולחנות. תוך כדי דחיפה נפלו על הרצפה שיחות ק', חומשים וכו', וכ"ק אדמו"ר שליט"א המתין עד שהרימו אותם ואז המשיך ישר לכיוון ארון הקודש, ושאל את התמימים שעמדו שם האם יש חלה (הריל"ג והריב"ק עדיין לא נכחו).

כ"ק אדמו"ר שליט"א נעצר ליד בימת התפילה - בינה לבין בימת הקריאה שעלי' קוראים באמצע השבוע (מקום לא רחב לפי ערך). הי' שם מנין שאחז באמצע קריאת התורה (על בימה זו), וכמובן שהספיקו כהרף עין לגמור וכו' (הם קראו בס"ת קטן, כך שיכלו להורידו בקלות). בצדדי הבימה היו ספרים, סידורים וכו' (כרגיל אחרי התועדות של ש"ק), וכ"ק אדמו"ר שליט"א הניח את הספל על הבימה⁴², וביקש שיביאו לו **"אַ שיסל, מ'זאַל קענען וואַשן"**⁴³ ע"מ ליטול ידים לפני השקיעה (שקיעת החמה בשעה 8:14). צעקו "שיסל, שיסל", וכ"ק אדמו"ר שליט"א המתין למשך כשתי דקות כאשר פניו הק' אל ארון הקודש - עד אשר הביאו.

הקערה (חלקו העליון של המיכל הגדול של הקפה שמחלקים ממנו לפני ההתועדות אצל השולחנות) הובאה ע"י ר' אברהם שי' הולצברג (שנדחף בין הקהל כדי לזכות להחזיק בעצמו את הכלי עבור כ"ק אדמו"ר שליט"א), וכ"ק אדמו"ר שליט"א נטל את ידיו הק'.

אח"כ סימן בידו לפיו הק' (והנוכחים צעקו "חלה, חלה"), והמתין שיביאו

42) לפי א' היומנים הניח את הסידור ע"ג החומשים שעל הבימה והמשיך להחזיק את הספל.

43) = "קערה, שיהי' אפשר ליטול (ידים)".

לעבר הריב"ק ושאלו: "מען האָט שוין געענדיקט ביז'ן סוף?"⁵⁰, וכשהלה השיב בשלילה - סימן כ"ק אדמו"ר שליט"א שיסיימו את הניגון, והמשיכו שוב לנגן את הבבא האחרונה.

בתום הנגינה (שהיתה מחזה בלתי רגיל כלל), הניח את הסידור בחזרה על המעקה, סימן כמה פעמים בתנועות לכל הכיוונים לאלו שטיפסו ע"ג השולחנות - שיירדו למטה, ופתח בשיחה א' שארכה כחצי שעה.

בתחילה דיבר על כך שבשעה זו מסתיימים ימי התשלומין של חג השבועות, ובהיותו שבת - הרי התשלומין הם בשלימות, והסביר את הקשר של קדושת השבת והתאריך ביניהם לבין עצמם ולפרשת השבת "נשא" ופרשת השבוע הבא - "בהעלותך" ולחג השבועות. בהמשך דיבר על הקשר של חג השבועות לגאולה, כשמזכיר את הר"ת ד"מיד" (משה, ישראל הבעש"ט ודוד מלכא משיחא) ו"נמי לכם" בגימטריא "קץ".

כשדיבר על "בכל המקום אשר אזכיר את שמי", איחל שתיכף ומיד נראה איך שעצמות ומהות "זיצט און פאַרבריינגט"⁵¹ עם כל יהודי. אח"כ הזכיר אודות ה"נשיאת ראש" של כאו"א מישראל, ואמר שזה נמשך גם בגוף הגשמי - "גופא דילהון קדישא", כפי שאומרים ב"מענה לשון" בביקור על

להעמיד עלי' את כיסאו (ליד המדרגות). הקהל זז מסביב ורוקנו את המדרגות, וכ"ק אדמו"ר שליט"א עלה לבימה כשהחלה בידו הימנית הק' והסידור בידו השמאלית הק'⁴⁸ והתיישב על כיסאו שעמד באלכסון כשפניו לכיוון צפון-מערב - לעבר הקהל. את סידורו הניח על החלק הרחב שבפינת מעקה המדרגות (חיפשו סטנדר ולא הי', וגם שולחן לא הי' - רק השולחן שעליו מחלק את הדולרים עמד ליד בימת התפילה למטה בצד, וממילא - כמובן שלא הי' מקום להביא שולחן), והמשיך לאכול מהחלה.

הקהל שהי' במקום כלל את התמימים ואנ"ש שהיו באותה עת בביהכ"נ הגדול והקטן ובאזור הסמוך ל-770 (כמאה איש), ומילא בעיקר את המקום שלפני ארון הקודש - לצפון הבימה, וכן את הבימה עצמה - במרחק מה ממקום ישיבת כ"ק אדמו"ר שליט"א, ובהמשך גם הקימו פירמידות וכו'. ניתן הי' למשש את הציפי' הדרוכה שאחזה בקהל לקראת העומד להתרחש אחרי כניסתו של כ"ק אדמו"ר שליט"א בצורה כה פתאומית.

כ"ק אדמו"ר שליט"א הורה לר' נחום יצחק שי' קפלן (לנגן): "בני היכלא" (והלה התחיל את הניגון), לקח את סידורו בידו הק' ופתחו למקום⁴⁹, וניגן בעצמו עם הקהל מתוך סידורו. כשסיימו לנגן (כעבור זמן קצר, כי הרוב שרו בלי המילים), הסתובב שמאלה

48 לפי א' היומנים הניח את החלה לפני"ז על בימת קריה"ת יחד עם הסידורים וכו', ורק הסידור הי' בידו.

49 לפי א' היומנים פתח תחילה את הסידור ואח"כ הורה לנגן.

50 = "כבר סיימו עד הסוף?".

51 = "יושב ומתועד".

אחרי השיחה הורה כ"ק אדמו"ר שליט"א לר' נחום יצחק קפלן (לנגן): "די ניגונים פון אלע רביים"⁵⁶, וניגנו את כל ניגוני רבותינו נשיאינו (כשהנ"ל מתחילים). כ"ק אדמו"ר שליט"א הצטרף לשירה בעצמו בכל הניגונים, כשפניו הק' רציניות מאוד בצורה שאין לתאר כלל, ובתנועות מסויימות נענע בראשו הק'.

ניגנו: שלוש תנועות לבעש"ט, המגיד ממעזריטש ואדמו"ר הזקן, "א-לי אתה" לאדמו"ר הזקן, ה"קאפעליע" לאדמו"ר האמצעי, "ימין ה'" לאדמו"ר הצ"צ, "לכתחילה אריבער" לאדמו"ר מהר"ש, ניגון הכנה לאדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע, "הבינוני" לאדמו"ר מהוריי"צ ו"הוא אלקינו" לכ"ק אדמו"ר שליט"א.

כשהתחילו לנגן שלוש תנועות, סימן כ"ק אדמו"ר שליט"א בתנועת ידו הק' לקהל - שהלך והתרבה ועמדו על הספסלים וכו' כנ"ל - שיירדו מהשולחנות והפירמידות המאולתרות (וכן הי' אח"כ עוד כמה פעמים בין השיחות, ובכל פעם נפלו "פירמידות אדם" גבוהות מאוד...). בניגון זה עודד כ"ק אדמו"ר שליט"א בידו הק' בחוזק לכל עבר, וגם בניגון "ימין ה'" עודד את השירה בידו הק'.

קודם שהחלו "לכתחילה אריבער" - החל ר' שלמה שי' קונין את הניגון בשאגה גדולה. כ"ק אדמו"ר שליט"א חיך אליו והקהל השתתק, ואז החל ר' נחום יצחק קפלן שוב את הניגון. במשך שירת הניגון היו פני כ"ק אדמו"ר שליט"א רציניות יותר מבשאר הניגונים, וסימן בתנועות

(56) = "הניגונים של כל הרביים".

ציוני רבותינו נשיאינו⁵². כמו"כ הזכיר את אמירת פרקי אבות בשבת זו, ואמר שמי שעדיין לא אמר - יכול "אריינכאפן"⁵³ ולהשלים עד הבדלה. כשהזכיר את ספר "תורה אור" לאדמו"ר הזקן, אמר שזהו "א ליכטיקע תורה"⁵⁴.

בתוך השיחה אמר כי בהתוועדויות כגון זו נהוג לנגן את ניגוני רבותינו נשיאינו, ופירט ומנה את שמות כל הנשיאים - עד לניגון נשיא דורנו, והתבטא באומרו: "און מיט דעם גייט מען ארויס פון גלות"⁵⁵.

במשך השיחה התפשטה השמועה ברחבי קראון הייטס, ומיד התמלאו הרחובות במאות אנשים שרצו מכל הכיוונים לעבר 770. מרגע לרגע הלך והתמלא ביהכ"נ במהירות עצומה, כשכאו"א מנסה להתקרב ככל יכולתו לאזור ה"מזרח", כדי לזכות לראות ולשמוע ככל האפשר. במהירות הועמדו ספסלים ונוצרו "פירמידות" מכל הכיוונים, ונוצר מצב שחומת אדם ענקית הקיפה את המקום בו ישב כ"ק אדמו"ר שליט"א, והלחץ הי' עצום; אלו שהגיעו מאוחר יותר אפילו לא היו מסוגלים להתקרב...

(52) ר' דוד שי' נחשון סיפר אח"כ שראה בזה רמז והתייחסות ראשונה מכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א לנסיעתם לציוני רבותינו נשיאינו ברוסי' (ראה לעיל י"א סיון).

(53) = "לחטוף".

(54) = "תורה מוארת".

(55) = "ובזה יוצאים מהגלות" (כ"ה הנוסח בכמה יומנים). גירסאות אחרות: "שעד אז כבר נצא ודאי מן הגלות"; "שעד ניגון זה נצא מהגלות"; "אשר בניגון זה מסיימים את הגלות"; "און מיט דעם ניגון גייט מען ארויס פון גלות" [= "ובניגון זה יוצאים מהגלות"]; "און מיט די ניגונים וועט מען פארשליסן דעם גלות" [= "ובניגונים אלו ננעל את הגלות"].

ועוד, ועל הציפי' לגאולה קרובה. בענין זה הדגיש את העובדה שבברכת המזון מברכים "בונה ברחמיו ירושלים" - לשון הווה, ודוקא על ברכה זו עונה כל אחד "אמן", והוסיף שגם סיום ברכת המזון "ברוך הגבר אשר יבטח בה' והי' ה' מבטחו" מלמד שעל כל אחד לבטוח, לצפות ולקוות "בכל יום שיבוא" - היינו להאמין שיבוא בכל יום ממש (ולא רק להאמין בכל יום שיבוא אי פעם).

בין הדברים הזכיר את חלוקת השטרות לצדקה דימי ראשון, באומרו שזהו דבר המונהג כבר למעלה משלוש שנים ובאופן ד"חזקה", ולא שייך בזה שינוי והפסק. כמו"כ הדגיש באומרו ש"הנה זה משיח בא וכבר בא!".

אחרי שיחה זו החל לנגן בעצמו את ניגון ההקפות לאביו הרלוי"צ ז"ל.

בשעה זו כבר הי' ביהכ"נ מלא מפה לפה; אלו שזכו לעמוד (או להתלות בקצה ספסל...) בקרבת מקום שרו בהתלהבות, והעומדים במרחק מה הצטרפו לשירה.

לאחר מכן פתח כ"ק אדמו"ר שליט"א בשיחה ג' שארכה כ-10 דקות, ובין הדברים אמר שיש לברר האם יש עשרה שהצטרפו לסעודה כדי לברך בזימון ולומר "נברך אלקינו", או לפחות שלשה, וחיך כ"ק אדמו"ר שליט"א באומרו שאפילו אם ישנו רק אחד - הרי מצד אהבת ישראל האחד כולל את כולם, כפי שאומרים לפני התפילה "הריני מקבל וכו'", והאריך בקשר לכוס בזימון שראו גדולי ישראל שעשו ג"כ ביחיד על הכוס וכו' (אבל "תורה על הרוב תדבר"), ואיחל

עזות בראשו הק' כשעיניו הק' עצמות בחוזק - לחזור על התנועה הידועה 10 פעמים, ומנה באצבעות ידו השמאלית הק' (כשמקפל את האצבעות פנימה: 4 אצבעות, ועוד פעם 4 אצבעות, ו-2 אצבעות).

לאחר מכן פתח כ"ק אדמו"ר שליט"א באמירת שיחה ב', שארכה כ-40 דקות. בשיחה זו עמד על כך שבתקופה זו, קרוב לגאולה, נשלמו עיקרי העבודות המוטלות על עם ישראל, ומה שנדרש הוא תוספת על העיקר - עבודה מתוך עונג, והיינו - תוספת בלימוד התורה מתוך חיות ותענוג, וקישר זאת לזמן זה ("רעוא דרעוין" בפרשת "נשא" מלשון הגבהה, בסוף ימי התשלומין מלשון שלימות וכו'). בין הדברים ביאר גם את ענינו דשלמה המלך והקשר בין שלימות לשלום.

בין הדברים הזכיר את דברי אדמו"ר הזקן בספר התניא שנשמת כאו"א מישראל היא "חלק אלוקה ממעל ממש", שפירושו שאפשר למשש זאת בחוש המישוש, ועד ש"העצם כשאתה תופס בחלקו אתה תופס בכולו", ובאומרו מילים אלו - תפס בידו הק' האחת בשני'...

בהמשך הודיע כ"ק אדמו"ר שליט"א אשר ההתוועדות תסתיים בחלוקת "כוס של ברכה" (שכך גם אלו שלא נמצאים כאן, או שנמצאים בריחוק מקום מצד תחום שבת, יוכלו לבוא כ"א ממקומו), ואמר שזה נעשה הכנה לכוס של דוד מלכא משיחא, "אני אברך ולי נאה לברך". כמו"כ חזר ועורר על תוספת בלימוד התורה בעונג וחיות, תוספת בלימוד פרקי אבות ובשיעורי חת"ת

בארואיקן⁶¹; אויב דער גבאי קענט ניט אַיינשטעלן דעם עולם, זאָל מען מאַכן נייע גבאים!⁶², ועמד הגבאי ר' יהושע שי' פינסון והכריז שיהיו בשקט, וסוכ"ס נהי' שקט (והי' ניתן לשמוע את קולו הק' של כ"ק אדמו"ר שליט"א בברכת המזון כמעט בכל ביהכ"נ).

כמו"כ אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א לריל"ג: "אויב מ'קען מאַכן אַ סדר, וועט מען טיילן כוס של ברכה"⁶³.

אח"כ⁶⁴ שאל כ"ק אדמו"ר שליט"א את הריל"ג האם יש עשרה ולפחות שלושה שנטלו ידים, והלה השיב בחיוב. כ"ק אדמו"ר שליט"א ביקש שיתקרבו, ונטל את ידיו הק' ל"מים אחרונים".

ההתוועדות הסתיימה בשעה 10:15 לערך, וכ"ק אדמו"ר שליט"א בירך ברכת המזון על הכוס בזימון (בעשרה) כרגיל. בנוסח הזימון אמר: "ברשות רבנן ורבותי" (בלי "מרנן"), והמשיך: "נברך אלקינו וכו'" וסימן שיענו, וחזר פעמיים על המילים: "ברוך אלקינו". באמצע הגבי' את קולו הק' (בנוסף לקטעים בהם נוהג כן תמיד) גם בכל הקטע "ובנה ירושלים.. אמן", וכן במילים: "לעולם אל

61 גירסא אחרת: מען וועט ניט גיין בענטשן ביז ס'וועט ווערן שטיל [= לא יגשו לברך (בהמ"ז) עד שיהי' שקט].

62 = "להכריז שלא יתחילו לברך בהמ"ז עד שהקהל יהי' רגוע; אם הגבאי לא יכול לסדר את הקהל, שיעשו גבאים חדשים!".

גירסא אחרת: "מ'וועט וואַרטן מיטן בענטשן ביז ס'וועט זיין רואיק, און אויב עס איז ניטאָ קיין גבאים, וועט מען מאַכן נייע גבאים!" [= "יחכו עם בהמ"ז עד שיהי' רגוע, ואם אין גבאים, יעשו גבאים חדשים!"].

63 = "אם אפשר לעשות סדר, יחלקו כוס של ברכה".

64 לפי א' היומנים הי' זה לפני כל הנ"ל.

שמי"ב סיון נבוא מיד לגאולה השלימה.

יצויין עוד כי במשך כל ההתוועדות היו הרבה ביטויים לא רגילים על הגאולה הקרובה, על מעלת הזמן והמקום וכו', וכל אחד מהם הגביר את ההתרגשות וההתלהבות של הנוכחים.

אחרי שיחה ג' הטביל כ"ק אדמו"ר שליט"א חתיכת חלה ג"פ במלח, טעם ממנה, ולגם מעט מים.

לקראת ברכת המזון, כבר הי' ביהכ"נ מלא מפה אל פה; הלחץ הי' עצום, והי' קשה מאוד לשמוע. כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בידו הק' לרדת מהספסלים ולהפסיק להידחק, ותוך רגע היו כמעט כולם על הרצפה - אך עדיין הי' רעש וכו', וכ"ק אדמו"ר שליט"א הורה לריל"ג שיכריזו: "מ'זאָל זיך באַרואיקן"⁶⁵, כי יברכו ברכת המזון ועוד צריכים להתפלל מעריב, ואמר: "אַלע זאָלן גייען אויף זייערע מקומות"⁶⁸. אח"כ התחיל לעשות תנועות בב' ידיו הק' לכל עבר לאלו שנשארו לעמוד על הספסלים, ואמר בצעקה: "וואָס שטופט מען זיך?!"⁶⁹ ועוד כו"כ דברים, וכולם "נפלו"...

אח"כ הורה כ"ק אדמו"ר שליט"א לריל"ג⁶⁰: "מכריז זיין אַז מ'וועט ניט אָנהויבן בענטשן ביז דער עולם וועט זיך

65 = "שיירגעו".

68 = "שכולם ילכו למקומותיהם". גירסא אחרת: "זאָל יעדערער שטיין על מקומו" [= "שכ"א יעמוד על מקומו"].

69 = "מה נדחפים?!".

60 לפי א' היומנים אמר זאת בצעקה.

וסיים "מיני בשמים", ורק לאחר שסיים – הגבי' את הקופסא (באופן שאוחזה מהמכסה בידו הימנית הק' – ע"י המפית – ותומך מתחת' בגב ידו השמאלית הק') והריח ממנה.

את הנר החזיקו מתחת לבימה (מחמת הרוח כנ"ל), וכ"ק אדמו"ר שליט"א הביט לב' צדדיו לחפשו (והראו על הנר), ואח"כ בירך והתכופף מעט כשמקרב את ידיו הק' כרגיל.

אח"כ הרים את הגביע ביד שמאלו והעבירו לימינו (והמשב"ק הנ"ל הוסיף מעט יין), וסיים את ההבדלה כרגיל.

אחרי הבדלה שתה את היין כשמחזיק את הגביע בב' ידיו הק' (דבר לא רגיל כלל!) אח"כ הריח את ריח נר ההבדלה מהיין שבצלחת (ולהעיר שהנר נכבה מהרוח עוד לפני טיבולו ביין), הטביל את שתי אצבעות הזרת ביין, נגע בהן אחת בשני' והעבירן מעל קצות עיניו הק' כשאומר את הנוסח "מצות ה' ברה וגו'", ואח"כ ניגב את ידיו הק' במפית.

בתחילה חשבו שכ"ק אדמו"ר שליט"א יחלק "כוס של ברכה" במקום ההבדלה והעמידו שם את השולחן של חלוקת הדולרים (עוד באמצע ברכת המזון החל הריל"ג לתכנן את הסדר, והוחלט עם "ועד המסדר" על סידור מסויים), אך כ"ק אדמו"ר שליט"א שלל זאת, שאיך יעברו ע"ג הספסלים וכו', וסימן שהחלוקה תהי' למטה, במקום בו מתקיימות חלוקות הדולרים שבסיום התפילות – קרוב לבימת התפילה.

מיד הורידו את השולחן למטה, וכ"ק אדמו"ר שליט"א המתין עד שסידרוהו (ובינתיים המשיך לנגב את ידו הק')

יחסרנו" כשממשיך מיד בקול: "הרחמן", ומהמילים: "הרחמן הוא ינחילנו" עד "ואמרו אמן".

אח"כ נטל ידיו הק' לתפילת מעריב, ונעמד לתפילה במקומו הרגיל על הבימה.

• מוצאי שבת קודש •

אחרי התפילה, חזר כ"ק אדמו"ר שליט"א למקום שבו התוועד ובירך ברכת המזון (על בימת התפילה), והבדיל על הכוס כשפניו לעבר הקהל (במקום סידרו שולחן עבור הבדלה).

כ"ק אדמו"ר שליט"א ניגב את הגביע במפית כרגיל (והמשב"ק ר' דובער שי' יוניק מילאו), ופתח את הסידור למקום הבדלה (שם – בעמוד השני – הי' מונח דף הקדיש לסימן). אח"כ הביט מאחוריו על כיסאו, הרים את הגביע בידו הימנית הק', העבירו לשמאלית והניחו על כף ידו הימנית, ופתח בהבדלה.

בתחילת ההבדלה הי' הסידור פתוח בעמוד השני של הבדלה (כנ"ל), ואמר את הפסוק "הנה א-ל ישועתי" בעל פה, ואח"כ נעצר והפך את הדף אחורה כשמחזיקו בידו הק' (הי' רוח מהמאוורר למעלה) והמשיך את הפסוק שלאחרי זה – כשתיכף הופך את הדף בחזרה, והמשיך להחזיק את הדף בידו הק', ואף הורה באצבעו הק' על מקום ההבדלה עד אחרי הפסוק "ליהודים היתה אורה".

באמצע ברכת "בורא מיני בשמים", אחרי המילה "בורא" נעצר לרגע כשמרים מפית בידו הק' (ע"מ לאחוז בה את קופסת הבשמים), ומיד המשיך

חלוקת "כוס של ברכה"

תנועות בידו השמאלית הק', ומאז עודד את השירה בחוזק ולכל עבר כמעט בכל ניגון, ובמיוחד כשעברו ילדים שאז עודד לעברם את השירה בחוזק.

כך התנהלה החלוקה בשמחה רבה, והמחזה ה' מיוחד מאוד. כמו"כ יצויין אשר למרות הפתאומיות וההפתעה - "עוף השמים הולך את הקול" וקהל גדול הספיק להגיע גם משכונות אחרות.

חלוקת "כוס של ברכה" הסתיימה בשעה 12:08, ובסיום התיישב על כיסאו

מהיין במפית). אח"כ ירד לשם, ובשעה 10:33 החל לחלק "כוס של ברכה" לכל הנאספים, מע"ג השולחן הנ"ל (אותו כיסו אח"כ במגבות וכו').

לכו"כ מהמקבלים חייך כ"ק אדמו"ר שליט"א חיוך רחב, ולר' גרשון בער שי' יעקבסון אף מזג פעם נוספת.

במשך החלוקה ניגן הקהל שמסביב כרגיל, ובאמצע עבר ר' שלמה שי' קונין ששר "דידן נצח", וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד לעברו את השירה בחוזק בכו"כ

אמירת ברכה אחרונה ו"ויתן לך"

ואחזה בידו הימנית הק', נטל את הסידור בידו השמאלית הק', החל לנגן "כי בשמחה תצאו", ויצא מביהכ"נ (בלי לגעת בפרוכת) בשעה 12:14 כשמעודד את השירה מעט בידו השמאלית הק' (בה החזיק את הסידור כנ"ל).

ליד השולחן (שמעליו הבדיל, שהובא לשם) כשפניו הק' לצפון ואמר ברכה אחרונה, ואח"כ נעמד לאמירת "ויתן לך". אח"כ חילק לכמה שהגיעו ברגע האחרון, וכשסיים - כיסה את הכוס בצלוחית

כעבור מספר דקות יצא כ"ק אדמו"ר שליט"א לקידוש לבנה. הסטנדר עמד באמצע כביש השירות, והמעמד הי' כמו בחודש הקודם.

בצאתו לקידוש לבנה

בצאתו מביהכ"נ

למרוקו ר' יהודה לייב שי' רסקין, רבו של כפר תבור הרב ישעיהו שי' הרצל, ראש ישיבת תות"ל קרית גת ר' משה שי' הבלין, חבר בית הדין בלונדון, אנגליה הרב לוי יצחק שי' רסקין, ומעסקני חב"ד במנצ'סטר, אנגליה שו"ב ר' סענדער שי' ליברוב.

במהלך המסיבה חולק מהמשקה שכ"ק אדמו"ר שליט"א נתן בהתוועדות (הראשונה) השבת, ובסיומה הוחלט על הוספה בקיום הוראות כ"ק אדמו"ר שליט"א, ובמיוחד בלימוד פרקי אבות - ומשנה אחת (עכ"פ) בעיון - במשך כל ימי הקיץ.

• יום ראשון, י"ג סיון •

כ"ק אדמו"ר שליט"א נכנס לתפילת שחרית בשעה 10:25.

בצאתו משחרית

"שלום עליכם" אמר לר' מאיר שי' הארליג, לריל"ג ולר' יהודה מיכאל שי' צירקינד.

בסוף נענע את הציציות ג"פ, הכריז: "אָ גוטן וואָך, אָ גוטן חודש"⁶⁵, ופנה לחדרו הק' כשמעודד את השירה בחוזק.

הקהל שנכח ב-770 הוסיף לרקוד ולהתוועד שעות ארוכות, כאשר כל אחד מתאמץ לשמוע איש מפי חברו עוד "וואָרט", עוד ביטוי משיחות הק' ועוד תיאור של אירועי הערב; של ההתחלה, של הניגונים, של ברכת המזון או במהלך חלוקת "כוס של ברכה" ושאר הגילויים הנפלאים שזכינו להם ביום זה, שבודאי - ע"פ הרגשת הנוכחים - מהווים הכנה לגילויים של הגאולה האמיתית והשלימה.

בשעה 1:00 התקיימה בביהכ"נ מסיבת קבלת פנים ו"צאתכם לשלום" לאורחים שהגיעו לכ"ק אדמו"ר שליט"א לחג השבועות, בארגון ועד אגודת חסידי חב"ד העולמית ובהנחיית ר' משה שי' הרסון - שליח בניו ג'רסי וחבר ועד אגוח"ח (מסיבה זו נועדה מלכתחילה להערב, ורק נדחתה במספר שעות...).

ר' יוסף שי' קרסיק - רב מרכז ספיר ביישובי הערבה, אה"ק פתח ב"דבר מלכות" - "חזרה" על שיחות ההתוועדות השני של כ"ק אדמו"ר שליט"א. אח"כ נשאו דברים: חבר ועד אגוח"ח ושד"ר כ"ק אדמו"ר שליט"א ר' שמואל דוד שי' רייטשיק, חבר ועד אגוח"ח ר' דוד שי' רסקין, רבה של קרית מוצ'קין הרב דוד שי' דרוקמן, שליח כ"ק אדמו"ר שליט"א

(65) = "שבוע טוב, חודש טוב".

• יום שני, י"ד סיון •

בשעה 1:00 יצא כ"ק אדמו"ר שליט"א מחדרו הק' ונתן את הסידור לחתן, ומיד חזר לחדרו.

מאוחר יותר נסע למקוה. לפני כניסתו למכונת, עמדו שם חברי משלחת אגודת חסידי חב"ד לברית המועצות הנוסעים היום בחזרה לרוסי, וכן העו"ד המסייעת רבות לפעילות המשלחת ובעלה. כ"ק אדמו"ר שליט"א נתן לכ"א מהם מטבע "ניקעל" לצדקה, ולעו"ד אמר (ברוסית): **"בודאי תפרסמי שם מה שאת רואה פה"**, ולבעלה אמר: **"גם לך יש חלק בזה"**.⁶⁶

הריב"ק סיפר לכ"ק אדמו"ר שליט"א על התוועדות יום ההולדת של ר' יוסף יצחק הכהן שי' גוטניק - אשר התוועדו עד השעה 2:00, וכ"ק אדמו"ר שליט"א חזר על המילים: **"ביז צוויי אַ זייגער"**.⁶⁷ כמו"כ אמר הנ"ל שר' לייב שי' אלטיין הי' שם, ושאל כ"ק אדמו"ר שליט"א: **"פון די בראַנקס?"**⁶⁸, וענה הריב"ק: לא, זה הי' הבן. כ"ק אדמו"ר שליט"א שאל האם דיברו מענינא דיומא, והריב"ק השיב: כן, בנוגע למשיח, והי' ניכר על פניו הק' שביעות רצון.

כשחזר מהמקוה, חילק מטבעות לצדקה לעומדים מסביב.

לאוהל נסע בשעה 3:10 לערך כשבידו הק' חוברת "דבר מלכות" האחרונה. לפני הנסיעה חילק מטבעות

66 לפי א' היומנים אמר לה: "שבכל מקום תמסרי ד"ש מאתנו", ולבעלה אמר: "הכוונה גם אליך".

67 = "עד השעה שתיים".

68 = "מהברונקס?".

חלוקת הדולרים

חלוקת הדולרים החלה בשעה 1:17, והסתיימה בשעה 6:59.

[אחרי חלוקת הדולרים, כשהפעילו את המעלית, היא לא פעלה כראוי (לא נעצרה בקומה המבוקשת), וניסו כו"כ פעמים לתקנה וכו' ולא הצליח. רק אחרי חצי שעה של ניסויים התחילה לפעול כראוי, ובאותו רגע פתח כ"ק אדמו"ר שליט"א את הדלת...].

בשעה 7:36 נכנס כ"ק אדמו"ר שליט"א לתפילת מנחה. לפני כן חילק מטבעות לצדקה ליד המעלית למעלה לאנשים, נשים וטף, ואף הכניס בעצמו לקופה, וגם בכניסתו לביהכ"נ חילק מטבעות לילדים עד הגיעו למקומו, וכן שאל כמה ילדים אם כבר קיבלו.

לתפילת מעריב נכנס כ"ק אדמו"ר שליט"א בשעה 9:05, ולפני כן בירך חתן וכלה שעמדו ליד המעלית.

הלילה הוציא כ"ק אדמו"ר שליט"א 50 דולר עבור כל אחד מחברי משלחת אגודת חסידי חב"ד בברית המועצות (הנוסעים מחר בחזרה לרוסי), כדי לתת לצדקה עבור י"ב-י"ג תמוז, חודש אלול, ותחילת השנה הבעל"ט.

אלו, וכן אמר פלפול בענין "קא מיפלגי במתיבתא דרקייעא" וכו'; ר' יקותיאל שי' ראפ שקישר את הסיום עם ימים אלו, ור' מאיר שי' אבצן שהתחיל את ההלכות וסיפר מסיפורי הגאולה בתרפ"ז, וסיפורי חסידים.

• יום שלישי, ט"ו סיון •

כ"ק אדמו"ר שליט"א נכנס לתפילת שחרית בשעה 10:15.

אחרי קדושה, הביט לרגע בתהילים - בפרקי השיעור היומי.

לפני נסיעתו למקוה נתן כ"ק אדמו"ר שליט"א מטבע ("ניקעל") לצדקה לר' זלמן שי' יפה. הנ"ל הודה לכ"ק אדמו"ר שליט"א על חסדו, ידידותו והתחשבותו, וכ"ק אדמו"ר שליט"א בירכו: "פאָר געזונטערהייט", ונתן לו מטבע נוסף עבור אשתו.

היום נסע כ"ק אדמו"ר שליט"א למקוה עם מכונית חדשה ("קאדילאק 1991").

לאוהל נסע בשעה 3:15, ולפני כן חילק מטבעות לצדקה בחוץ.

מהאוהל חזר בשעה 8:52, וכעבור כמה דקות נכנס לתפילות מנחה ומעריב. זמן מה לפני כן⁷¹ הודיע על חלוקת דולרים אחרי התפילות. ליד המעלית עמדו חתן וכלה, וכ"ק אדמו"ר שליט"א בירכו: "מזל טוב, מזל טוב", ולסבא שעמד שם אמר: "עטרת זקנים בני בנים".

אחרי התפילה והכרזת הגבאי - פתח

לצדקה לנוסעים, ואיחל לכאו"א: "ברכה והצלחה"⁶⁹.

לר' זלמן שי' יפה נתן מטבע ("ניקעל") ובירכו: "בשורות טובות", ואחרי שכבר נכנס למכונית - ניגש הנ"ל וביקש ברכה עבור נינו הזקוק לרפו"ש, ובירכו כ"ק אדמו"ר שליט"א: "ער זאָל זיין אינגאַנצן געזונט"⁷⁰.

מהאוהל חזר בשעה 8:50 לערך, וכעבור כמה דקות נכנס לתפילות מנחה ומעריב.

[היום נסעו חברי משלחת אגודת חסידי חב"ד בברית המועצות בחזרה לרוסיה. בנוגע לחברי המשלחת, יצויין שבעלה של העו"ד הינו גר שנתגייר לפני שבוע, וכ"ק אדמו"ר שליט"א בירכו: "מזל טוב, מזל טוב".]

בערב התקיימה סעודת מצוה לרגל סיום הלכות טומאת צרעת והתחלת הלכות מטמאי משכב ומושב, בשילוב התוועדות חסידים לרגל ט"ו סיון - "קיימא סיהרא באשלמותא", ויום המאסר (ובמילא - התחלת הגאולה) של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ. בהתוועדות השתתפו רבים מהאורחים שעדיין נשארו מחג השבועות.

הנחה ר' מנחם שי' גרליצקי, ונשא דברים: הרב יוסף שי' קרסיק - רב מרכז ספיר ביישובי הערבה, אה"ק שחזר משיחות הק' של כ"ק אדמו"ר שליט"א בהתוועדות השני' דש"ק; ר' יהודה שי' קעלער שסיים את ההלכות וביאר את קשר הלכות טומאת צרעת לימים

(71) = "סע לבריאות".

(72) לפי א' היומנים הי' זה לפני כניסתו למעלית.

(69) לפי א' היומנים בירכם בברכת הנסיעה.

(70) = "שיהי' בריא בשלימות".

צייטונג⁷⁴, וכשהנ"ל אמר אודות יום הולדתו - נתן לו כ"ק אדמו"ר שליט"א עוד שלושה שטרות בחיך.

לילד שאמר "משיח נא" ענה: "אמן", וכן לילדה שאמרה "משיח נא" ענה בחיך: "אמן".

לחתן וכלה, ולכאו"א מבני משפחתם, נתן כ"ק אדמו"ר שליט"א שלושה שטרות נוספים באומרו: "פאר די חתונה"⁷⁵, ולצלם בחתונה קרא בחזרה ונתן לו שלושה שטרות נוספים באומרו בחיך: "בשביל תמונות החתונה".

לבנו של הצלם אלי שי יונה שהראה לאביו בתמהון שקיבל שלושה שטרות - הניף כ"ק אדמו"ר שליט"א שלוש אצבעות כסימן שיש כאן שלושה שטרות.

החלוקה ארכה כרבע שעה, ובסיומה הכניס כ"ק אדמו"ר שליט"א שלושה שטרות לסידורו, פנה לארון הקודש - שם עודד פעמיים את שירת "שובה ה" לעומדים שם (פ"א לפני שנגע בפרוכת ופ"א אחרי), ויצא מביהכ"נ בשעה 9:41 כשמשיך לעודד בחוזק.

• יום רביעי, ט"ז סיון •

בצאתו מג"ע התחתון, לפני תפילת מעריב, בירך כ"ק אדמו"ר שליט"א חתן וכלה: "מזל טוב, מזל טוב". לידם עמד אבי הכלה ר' שלמה שי זרחי, וכ"ק אדמו"ר שליט"א הסתובב לעברו ובירכו: "מזל טוב" בחיך רחב.

(74) = "בשביל העיתון".

(75) = "בשביל החתונה".

כ"ק אדמו"ר שליט"א לפתע באמירת שיחה, תוך כדי שצועד לעבר המדרגות. מיד הובא רמקול (אותו החזיק ר' מאיר שי' הארליג - שעמד על המדרגות - במשך כל זמן אמירת השיחה), וכ"ק אדמו"ר שליט"א נעצר סמוך למדרגות (לערך במקום בו התועד בשבת) והמשיך באמירת השיחה.

השיחה ארכה דקה ו-45 שניות, ואותה פתח באומרו שעומדים כעת ביום השלישי דפרשת בהעלותך, הקשור לכך שיש אומרים שחומש במדבר כלול משלושה ספרים ע"י "ויהי בנסוע הארון", וכמו שבמנורה (שבפרשת בהעלותך) היו "שבעה קני המנורה", ועד"ז בתורה "עד ירכה עד פרח מקשה היא" - כפס"ד הרמב"ם שלכל התורה יש את אותה הקדושה, מעשרת הדברות עד "ואחות לוטן תמנע". אח"כ אמר שלכן יש ענין שיחלקו "דריי מטבעות אָדער דריי שטרות"⁷³, וזה ימשיך גם את ה"ברכה המשולשת" שאודותה קראו בשבת שלפני זה, ואיחל שעוד בימי הגלות יהי' אצל כאו"א מישראל הענין ד"נשא את ראש" והענין ד"תהא שלהבת עולה מאלי", ומכיון שיש את כל המעלות שאין למעלה מהם - זה ימשיך מיד את הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

אח"כ ירד כ"ק אדמו"ר שליט"א מהבימה, וחילק לכאו"א שלושה שטרות של דולר לצדקה. לכו"כ שביקשו ברכות ענה: "בשורות טובות".

לר' גרשון בער שי' יעקבסון נתן שלושה שטרות נוספים באומרו: "פארן

(73) = "שלושה מטבעות או שלושה שטרות".

מוקדש

לשופט, יועץ, נביא ונשיא דורנו:

כ"ק אדמו"ר שליט"א

משיח צדקנו

מהרה יגלה לעיני כל בשר אכ"ר

לזכות

החתן ה' שניאור זלמן שיחי

והכלה מרת רבקה שתחי

סגל

לרגל נישואיהם בשעטומ"צ

ביום ג' פ' בהעלותך, י"ב סיון ה'תשפ"ד

ש"יבנו בית בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה

כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות,

ויזכו לקבל פני כ"ק אדמו"ר שליט"א משיח צדקנו, יחד

עם הוריהם וזקניהם וכל בני ובנות משפחתם, בתוככי כלל

בני ובנות ישראל - בפועל ממש, תיכף ומי"ד ממ"ש!

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד